Bijlage 10 Duurzaamheidsvisie

OVER MORGEN

gemeente Nijkerk

Einddocument duurzaamheidsparagraaf

Stedenbouwkundige visie
Stadshaven Nijkerk

20 juni 2022

Afbeelding: stedenbouwkundige visie Stadshaven

Inhoud

1. Introductie
2. Het begrip duurzaamheid
3. Analyse project
4. Analyse kansen en ambities per thema
5. Ambitieweb en duurzaamheidsbeeld
6. Duurzaamheidsmaatregelen
7. Subsidiemogelijkheden

OVER MORGEN

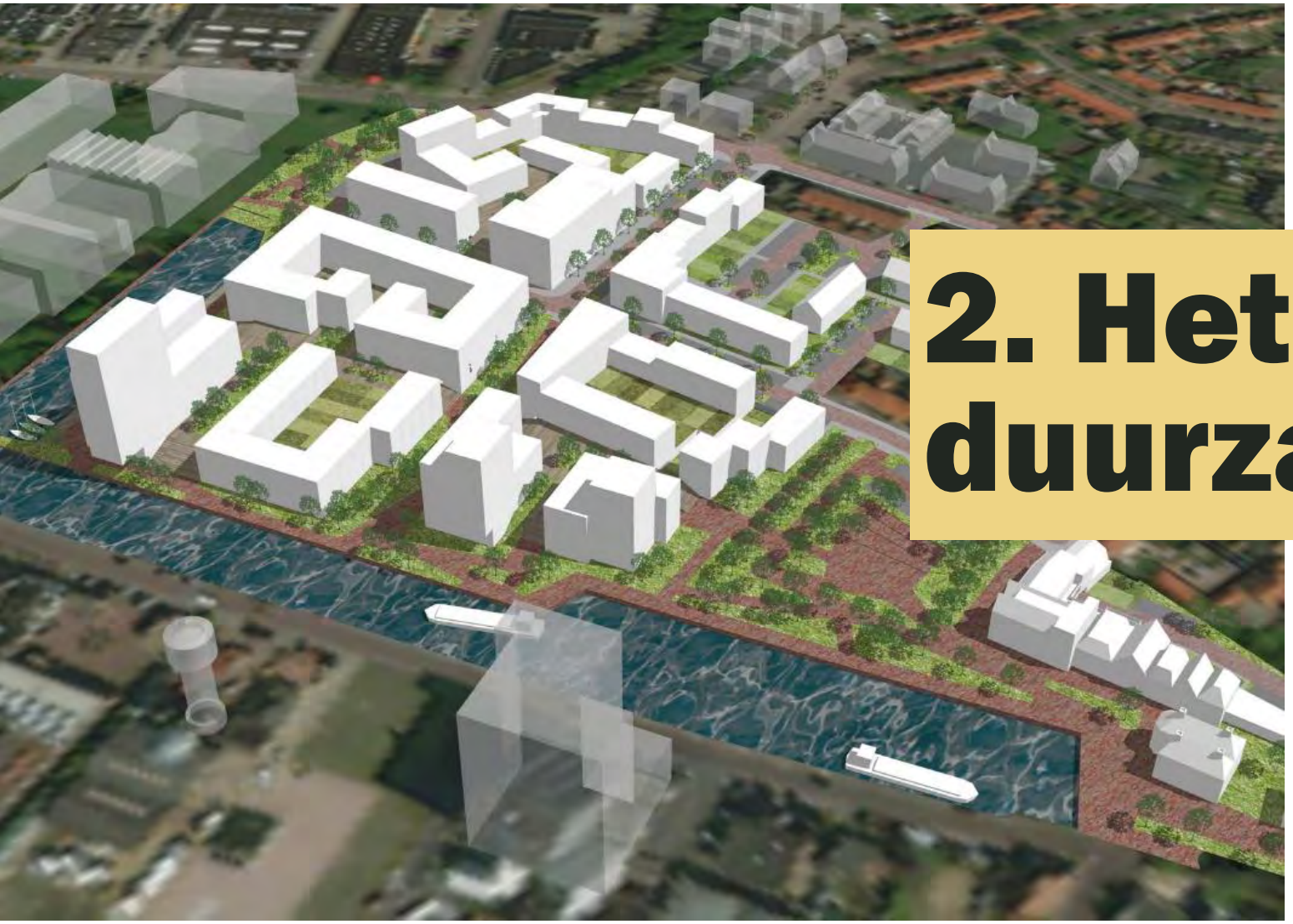
Introductie

De gemeente Nijkerk heeft de ambitie om het gebied bij de huidige Havenkom te transformeren naar een woon,- en werkgebied met ongeveer 600 woningen, een aantrekkelijke openbare ruimte en voorzieningen. Een stedenbouwkundige visie geeft richting aan de toekomstige ontwikkelingen in dit gebied. De gemeente wil de stedenbouwkundige visie verrijken met een duurzaamheidsparagraaf. In de maanden april en mei 2022 hebben de projectleider van Stadshaven Nijkerk, betrokken ambtenaren vanuit verschillende thema's, de stedenbouwkundige en adviesbureau Over Morgen gezamenlijk richting gegeven aan de ambities op het gebied van duurzaamheid voor de gebiedsontwikkeling van Stadshaven Nijkerk. Hiervoor is uitgevoerd:

- Een analyse naar beleidsambities;
- Een projectanalyse;
- Een analyse van de kansen door thematische experts van Over Morgen;
- Gesprekken met de projectleider, wethouders en betrokken ambtenaren;
- Twee werksessies met de projectleider, betrokken ambtenaren en de stedenbouwkundige.

Door het doorlopen van bovengenoemde stappen zijn de duurzaamheidambities in samenspraak met de gemeente opgesteld. Tijdens de eerste werksessie is het thema duurzaamheid afgebakend en zijn de beleidsambities voor verschillende duurzaamheidsthema's bepaald. In de tweede werksessie is samen met de projectleider, betrokken ambtenaren en de stedenbouwkundige prioritering gegeven aan ambities op het gebied van duurzaamheid. Tijdens deze tweede werksessie is de analyse van de experts van Over Morgen als uitgangspunt gebruikt.

Een stapeling van ambities zorgt er voor dat het lastig wordt om ze waar te maken. Belangrijk dus om aan de voorkant van het proces ambities te benoemen die passend zijn bij het project Stadshaven Nijkerk en die ambities te prioriteren. Het resultaat van dit traject is dit document. In hoofdstuk vier staan het ambitieweb en duurzaamheidsbeeld uitgewerkt. Deze resultaten worden verwerkt in de duurzaamheidsparagraaf van de stedenbouwkundige visie van Stadshaven Nijkerk.

2. Het begrip duurzaamheid

- *Het begrip*
- *Thema's en bouwstenen*

Afbeelding: stedenbouwkundige visie Stadshaven

OVER MORGEN

Het begrip duurzaamheid

Duurzame ontwikkeling is ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.

Duurzaamheid is een breed begrip. Zonder goede afbakening, ontstaat miscommunicatie. In dit project gaat het bij duurzaamheid om vijf thema's:

- Duurzame energie
- Duurzame mobiliteit
- Circulariteit
- Klimaatadaptatie & biodiversiteit
- Gezondheid

Elk thema bestaat weer uit verschillende bouwstenen. De bouwstenen geven aan waar een thema specifiek over gaat. De thema's en bouwstenen staan uitgewerkt op de volgende pagina's.

OVER MORGEN

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT

- Overstromings-bestendig
- Droogte-bestendig
- Hitte-proof
- Waterrobuust
- Rijk aan soorten
- Groenblauwe netwerken

DUURZAME ENERGIE

- Vraagbeperking
- Efficiëntie van opwekinstallaties
- Beperken omgevingseffecten
- Balancering vraag en aanbod
- Impact op elektriciteitsnet
- Lokale opwek van duurzame elektriciteit

CIRCULAIRE ONTWIKKELING

- Materialen met een lage milieudruk
- Minimaliseer grondstoffen en materialen
- Sluiten van kringlopen
- Businessmodel
- Samenwerking
- Circulair ontwerpen

DUURZAME MOBILITEIT

- Thuis – werk en voorzieningen
- Actieve mobiliteit
- MaaS - OV
- MaaS – deelmobiliteit
- Emissieloze mobiliteit
- Slimme en schone logistiek

GEZONDHEID

- Omgevingseffect/ milieukwaliteit
- Inclusiviteit
- Groene leefomgeving
- Sociale cohesie
- Actieve leefomgeving
- Schoon en veilig

OVER MORGEN

De bouwstenen per thema

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT | CIRCULAIRE ONTWIKKELING | DUURZAME ENERGIE | DUURZAME MOBILITEIT | GEZONDHEID

Overstromings-bestendig

Bij een oplopende temperatuur stijgt de zeespiegel. Op het gebied van waterveiligheid bestaat, ondanks grote projecten (bijv. dijkversterking), er nog een kans op overstromingen. Mogelijk zijn aanvullende gevolgenbeperkende maatregelen gewenst.

Droogtebestendig

Twee van de vier KNMI klimaatscenario's geven aan dat Nederland droger wordt door klimaatverandering. Droogte kan leiden tot bodemdaling en funderingsproblemen, maar ook tot schade bij natuur en stedelijk groen.

Hitteproof

Klimaatverandering leidt tot meer tropische dagen, wat invloed heeft op concentratie en nachtrust. Hittestress kan met name optreden bij kwetsbare groepen als ouderen en kinderen. Voldoende koele verblijfsplekken zijn belangrijk. Dit kan worden gerealiseerd door bomen of verblijfsplekken afstemmen op de beschaduwing van gebouwen.

Waterrobuust

Doordat we te maken krijgen met meer korte, hevige buien is er ook een grotere kans op wateroverlast. Door o.a. ontharding, voldoende waterberging en de juiste afvoer met voldoende capaciteit wordt het risico verlaagd.

Rijk aan soorten

Het stimuleren van de verscheidenheid aan planten en dieren draagt bij aan de biodiversiteit. Het gaat daarbij om het verbeteren van de leefomgeving voor soorten. De nadruk ligt op beschermde en inheemse soorten en (variatie in) de toepassing van groen en water.

Groenblauwe netwerken

(Nieuwe) leefgebieden en schuilplaatsen worden met elkaar verbonden tot een divers en weerbaar groenblauw netwerk. Dit sluit aan op de bouwstenen droogte-bestendig, water-robuust en hitte-proof.

OVER MORGEN

De bouwstenen per thema

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT | **DUURZAME ENERGIE** | CIRCULAIRE ONTWIKKELING | DUURZAME MOBILITEIT | GEZONDHEID

Vraagbeperking

Dat je niet gebruikt, hoef je ook niet op te wekken. Compacte bouw, goede isolatie, kierdichting, en gunstige oriëntatie zorgen bijvoorbeeld voor een beperking van de warmtevraag. Met passieve maatregelen, zoals overstekken, zonneschermen en groene daken, kan tevens worden gestuurd op beperken koudevraag.

Efficiëntie van opwekinstallaties

Voor de resterende vraag naar warmte is het van belang te kiezen voor de meest efficiënte opwek-installatie. Te denken valt aan warmtenetten, WKO's, warmte-pompen en infrarood panelen. Collectief en/of individueel. Gevoed door duurzame bronnen, zoals restwarmte, aqua- en riothermie, aardwarmte en duurzame elektriciteit.

Beperken omgevingseffecten

De meeste opwerkinstallaties hebben invloed op omgeving, zoals luchtkwaliteit (o.a. uitstoot fijnstof door openhaard met biomassa), geluid (warmtepomp), beperkingen door leidingtracés (warmtenet) en beeldkwaliteit. Met gerichte maatregelen kan overlast worden voorkomen of beperkt.

Balancering vraag en aanbod

Duurzame energie-opwek heeft te kampen met een mismatch tussen vraag en aanbod in tijd en hoeveelheid. De vraag en het aanbod van energie moeten op elkaar worden aangesloten. Dit kan bijv. door energieopslag en smart-grid-oplossingen.

Impact op elektriciteitsnet

De elektrificatie van onze energievraag zorgt voor een hogere vermogensvraag en hogere piekvraag. Netcongestie wordt opgelost door netbeheerder, maar vraagt tussentijdse oplossingen zoals, flexibele ruimtelijke reserveringen (kabels- en leidingen, infrastructuur energie). Daarnaast vraagt dit de warmtevraag zo min mogelijk met elektriciteit in te vullen.

Lokale opwek van duurzame elektriciteit

Lokale opwek van duurzame elektriciteit door bijvoorbeeld zonne-installaties, windturbines, waterkracht, e.d..

OVER MORGEN

De bouwstenen per thema

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT | DUURZAME ENERGIE | **CIRCULAIRE ONTWIKKELING** | DUURZAME MOBILITEIT | GEZONDHEID

Materialen met een lage milieudruk

Het toepassen van hergebruikte, biobased en gerecyclede materialen, het voorkomen van toxische materialen en nieuwe materialen toepassen met lage schaduwkosten.

Minimaliseer grondstoffen en materialen

Grondstoffen en materiaal in zo klein mogelijke hoeveelheden toepassen. Geldt ook voor beperken energievraag bij de productie, de bouwactiviteiten en het gebruik.

Sluiten van kringlopen

Materialen en opstallen uit het gebied kunnen worden hergebruikt en gerecycled. Daarnaast kan regenwater en afvalwater worden hergebruikt. Ook kunnen functies circulaire economie ondersteunen zoals reparatie-, deel-, en inzamelvoorzieningen, lokale verwerking afgedankte producten en lokaal voedsel verbouwen.

Businessmodel

Waardebehoud bij de partijen leggen die hier ook voor kunnen zorgen bijv. bij leveranciers. Dit kan in verschillende vormen zoals koop-terugkoop, pay per use, lease, verhuur. Daarnaast restwaarde van materialen meenemen in de businesscase en gebruik intensiveren door deelconcepten.

Samenwerking

De mate waarin samenwerkingspartners aanwezig zijn om de gestelde ambities waar te maken. Met motivatie en ervaring met circulair bouwen. Door partijen te betrekken uit de hele keten van productie – bouw – gebruik – en hergebruik te betrekken ontstaan nieuwe oplossingen.

Circulair ontwerpen

Ontwerpen voor een lange levensduur, standaard oplossingen gebruiken om herbruikbaarheid te vergroten en zodat onderhoud en reparaties makkelijk zijn. Gebouw aanpasbaar maken voor nieuwe gebruikswensen en geschikt maken voor demontage zodat materialen herbruikbaar blijven en geregisterd worden in een materiaalpaspoort.

OVER MORGEN

De bouwstenen per thema

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT | CIRCULAIRE ONTWIKKELING | DUURZAME ENERGIE | **DUURZAME MOBILITEIT** | GEZONDHEID

Thuis – werk en voorzieningen

De mate waarin het gebied is ingericht om noodzakelijke verplaatsingen met (fossiele) automobiliteit te voorkomen. In eerste instantie door goede werkvoorzieningen thuis en in de directe omgeving. Maar ook door voorzieningen zoals winkels in de nabijheid te creëren door compacte bouw, functiemenging en transit orientated development.

Actieve mobiliteit

De mate waarin de inrichting van een gebied en aanwezige voorzieningen uitnodigen om te lopen en fietsen. Bijvoorbeeld met hoogwaardige en goed bereikbare fietsenstallingen en aantrekkelijke routes naar bereikbare OV-haltes en voorzieningen. Ook dragen prettige recreatieve wandel- en fietsrondjes bij aan het stimuleren van actieve mobiliteit.

MaaS - OV

De mate waarin openbaar vervoer in verschillende vormen en in ruime frequentie aanwezig is. En een aantrekkelijke plek vormt als centrale voorziening in het gebied, zowel ruimtelijk als in aanbod. Hierbij valt te denken aan hubs en het gebruik van Mobility As A Service platform (Maas) waarin openbaar vervoer als keten-mobiliteit wordt gefaciliteerd.

MaaS – deelmobiliteit

De mate waarin deelmobiliteit in verschillende vormen aanwezig is. En een aantrekkelijke plek vormt als centrale voorziening in het gebied, zowel ruimtelijk als in aanbod. Hierbij valt te denken aan de ontwikkeling van hubs en het gebruik van Mobility As A Service platform waarin deelmobiliteit als ketenmobiliteit wordt gefaciliteerd.

Emissieloze mobiliteit

De mate waarin het gebied gebruikers stimuleert om schone mobiliteit te gebruiken. Denk aan de aanwezigheid van voldoende laadinfrastructuur. Schone modaliteiten hebben ruimtelijke voordelen ten opzichte van fossiel. Te denken valt aan (zero) emissiezones en parkeren voor de deur voor schone auto's.

Slimme en schone logistiek

De mate waarin het gebied slim omgaat met logistieke bewegingen van/naar het gebied, maar vooral ook de afwikkeling van de bevoorrading, pakketbezorging, afvalverwerking op een schonere manier met zo min mogelijk bewegingen.

OVER MORGEN

Bouwstenen per thema

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT | CIRCULAIRE ONTWIKKELING | DUURZAME ENERGIE | DUURZAME MOBILITEIT | GEZONDHEID

Omgevingseffecten/ milieukwaliteit

Het garanderen van een minimumniveau aan lucht- en geluidskwaliteit, denk aan lage normen voor stikstof, CO_2 en fijnstof. Goede lucht- en geluidskwaliteit vermindert respectievelijk het inademen van fijnstof, luchtweginfecties, ziektes, geluidshinder, overlast en slaapproblemen.

Inclusiviteit

Een omgeving waarin iedereen kan deelnemen aan de maatschappij en toegang heeft tot faciliteiten en infrastructuur. Er geen sprake is van sociale of fysieke uitsluiting. En waar groepen met verschillende achtergronden en behoeftes prettig met elkaar kunnen leven. Van jong tot oud, maar bijvoorbeeld ook voor blinden, rolstoelgebruikers of ouders met kinderwagens.

Groene leefomgeving

De aanwezigheid van bomen, planten en andere groene aangezichten heeft een bewezen positief effect op de mentale en fysieke gezondheid. Een groene omgeving nodigt uit tot buiten zijn en ontmoeting. Stadslandbouw/moestuintjes/ kunnen daarnaast ook nog een educatieve en sociale impact hebben.

Sociale Cohesie

Een omgeving die sociale interactie met andere inwoners stimuleert zorgt voor een vermindering van eenzaamheid en een sterker verantwoordelijkheidsgevoel voor de buurt. Inwoners zijn geneigd om meer eigenaarschap te tonen en voelen zich veiliger.

Actieve leefomgeving

Een leefomgeving kan uitnodigen tot ontmoeten, bewegen, spelen en ontspannen. Een actieve levensstijl is essentieel voor de fysieke en mentale gezondheid van jong en oud. Dit kan deels door het aanbieden van sport- en beweegfaciliteiten, maar ook aanpassingen in de infrastructuur en publieke ruimte om lopen, spelen en fietsen te stimuleren.

Schoon & Veilig

Een schone en veilige omgeving zorgt voor een gevoel van veiligheid in de maatschappij en het voorkomen van (verkeers)incidenten. Dit gaat om sociale- én verkeersveiligheid. Een schone leefomgeving zonder afval, verwaarlozing en graffiti draagt bij aan een positieve blik op de wijk.

OVER MORGEN

3. Analyse project

- *Ruimtelijke analyse*
- *Projectanalyse*

Afbeelding: stedenbouwkundige svisie Stadshaven

OVER MORGEN

Stap 1: Projecteigenschappen
Ruimte

SITUATIE

- Het gebied is gelegen tussen de randmeren en de binnenstad.
- Mogelijkheid voor nieuwe openbare ruimten aan het water.
- Diverse eigenaren in het gebied.

STEDENBOUW

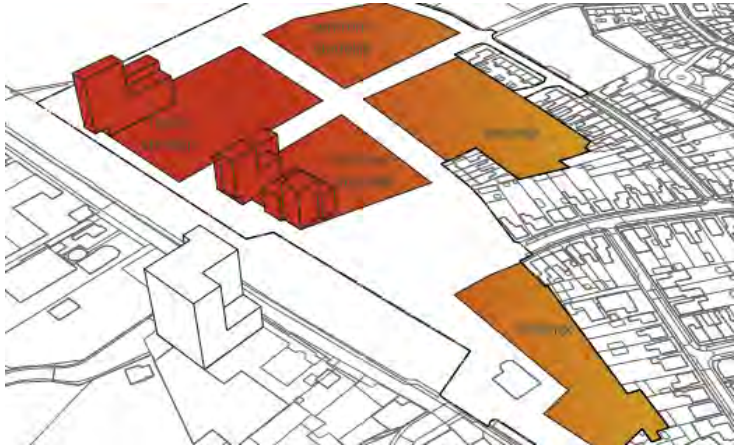
- Koesteren industriële verleden.
- Aansluiten bij de stedelijkheid in de omgeving.
- Verschillende stedelijke woonmilieus; meer hoogstedelijke milieu met appartementen en hoogte accenten aan de kant van het water, overgaand naar een meer stedelijk milieu met grondgebonden woningen aan de woonranden.

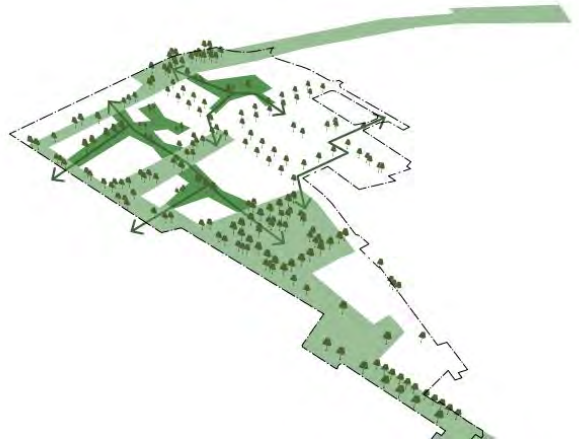
PROGRAMMA

- Er is ruimte voor ongeveer 600 woningen.
- 35% sociaal, 10% middelduur laag, 15% middelduur hoog, 40% vrij in te vullen
- Minimaal 15 en maximaal 25% grondgebonden.
- Voorzieningen, zoals bijvoorbeeld horeca aan het water .

OVER MORGEN

Stap 1: Projecteigenschappen
Ruimte

INRICHTING

- Door de bestaande Ardeschstraat en Bruins Slotlaan door te trekken ontstaan er vier bouwblokken.
- Parkeren wordt in gebieden met grotere dichtheid deels onder de gebouwen en onder het binnenterrein opgelost. Bezoekersparkeren is makkelijk vindbaar.

VERBLIJFSKWALITEIT

- Een woonmilieu met een brede aantrekkingskracht vanwege de nabijheid van voorzieningen gecombineerd met stedelijke dichtheid en een groenblauwe omgeving.
- Door het wonen in een hoge dichtheid is de kwaliteit van de openbare ruimte erg belangrijk.
- Groen als basis, verharding waar noodzakelijk.
- Plein aan de Havenkom kern voor recreatie.

OVER MORGEN

Stap 1: Projectanalyse
Markt, middelen en ontwikkelproces

DOELGROEP

- Wordt gebouwd voor verschillende doelgroepen, met een focus op jongeren en ouderen (volgens beleid minimaal 10% voor senioren). Zullen in mindere mate eengezinswoningen worden gerealiseerd.
- Bouwen voor de lokale behoefte.
- Kwetsbare doelgroepen met behoefte aan zorg of ondersteuning.

ROL GEMEENTE

- De insteek van de gemeente is om indien mogelijk actief grondbeleid te voeren. De gemeente heeft niet alle gronden in eigendom dus zal onderzocht worden of het mogelijk is om actief te verwerven.
- Als grond verwerven niet lukt, dan zal het grondbeleid faciliterend van aard zijn.

FINANCIEEL

- Financiële ruimte binnen het project is beperkt.
- Grondeigendommen bij verschillende eigenaren, dus gronden en bijbehorende opstallen moeten worden aangekocht.
- Maar daartegenover staat toegekende subsidie Woningbouw Impuls van het Rijk en aanvulling van Provincie.

ONTWIKKELPROCES

- Visie opgesteld ten behoeve van Woningbouwimpuls Subsidie en aangepast n.a.v. onderzoeken en participatie.
- Bestemmingsplan in procedure voor twee locaties.
- Ontwikkelstrategie en GREX opgesteld.
- Er zijn diverse eigenaren in het gebied, namelijk de gemeente, bedrijven, beleggers, corporatie en particulieren. Grond zal deels nog moeten worden aangekocht.

PARTICIPATIE

- De visie is een startpunt voor een participatietraject om zo dit nieuwe stadsdeel van Nijkerk vorm te geven.
- Visie is opgesteld met input van professionele betrokken partijen en de omgeving.
- Er zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd en mogelijkheden geweest om een reactie achter te laten.

OVER MORGEN

Stap 1: Projectanalyse

Duurzaamheid zoals omschreven in de concept Stedenbouwkundige visie Stadshaven Nijkerk

ALGEMEEN

- De woningen en de openbare ruimte worden duurzaam en natuurinclusief ontworpen, waardoor het project bijdraagt aan de energie- en duurzaamheidsambities van de gemeente.

THEMA MOBILITEIT

- De geconcentreerde parkeervoorzieningen en de ligging van het plangebied lenen zich goed voor deelautoconcepten en het realiseren van laadvoorzieningen. Dit is wel nieuw voor Nijkerk.
- Toekomstige innovaties op het gebied van duurzame (deel)mobiliteit kunnen eenvoudig worden ingepast.
- De nadruk ligt bij de inrichting van het gebied op langzaam verkeer en doorgaande routes voor autoverkeer worden vermeden.
- Het gebied is een mogelijke uitvalsbasis voor fiets –en wandelroutes.

ENERGIE

- Ontwikkeling is in lijn met landelijk, regionaal en gemeentelijk beleid: zoveel mogelijk energieneutraal en volledig gasloos.

THEMA KLIMAATADAPTATIE EN BIODIVERSITEIT

- Er wordt natuurinclusief ontworpen.
- Uitgangspunt in de openbare ruimte is groen waar kan, verharding waar noodzakelijk.

OVER MORGEN

Stap 1: Leefstijlen

Stadshaven Nijkerk richt zich met name op de eigenzinnige en exclusieve bewoners.

Woning en woonomgeving
Van toepassing op deze levens- en woonstijl zijn milieubewust, inspiratie, authentiek, bijzonder, exclusief, ruimte, sfeervol en licht. Deze groep ziet de woning als uitvalsbasis. De locatie is belangrijker dan de woning zelf. De ideale locatie biedt vrijheid en individualiteit, dichtbij openbaar vervoer en uitvalswegen. Ze zijn graag actief in de buurt en staan open voor ontmoetingen en een praatje.

De eigenzinnige bewoners

De exclusieve bewoners

Woning en woonomgeving
Kernwoorden voor de blauwe levens- en woonstijl zijn ruimte, luxe, modern, bijzonder en exclusief. Mensen in deze groep vinden de uitstraling van hun woning belangrijk. Ze werken hard, hebben iets bereikt in het leven en laten dat graag zien. Ze wonen graag dichtbij het werk. Factoren voor de woningkeuze hebben vaker te maken met vermogensopbouw en thuiswerken.

Vitaal
Groei
Levenslust
Creatief
Passie
Eigenzinnig
Zelfbewust

Sociaal
Gezin
Anderen
Gemakkelijk
Gezellig
Spontaan
Eerlijk

Ambitieus
Zakelijk
Zelfverzekerd
Succes en status
Carrièregericht
Materialistisch

Veiligheid
Bescherming
Geborgenheid
Privacy

Woning en woonomgeving
Kenmerkend voor de gele levens- en woonstijl zijn gezelligheid, gezinsvriendelijk, sociaal contact, vertrouwd, warm en genieten. Deze groep zoekt een gemoedelijke, knusse sfeer. Woonwensen zijn een terras of een balkon en een speelkamer voor de kinderen. De ideale woonomgeving is kindvriendelijk met scholen en winkels in de buurt.

De gezellige bewoners

De rustige bewoners

Woning en woonomgeving
Kernbegrippen voor de groene levens- en woonstijl zijn privacy, rust, praktisch en vertrouwd. Ze zijn niet heel uitgesproken of veeleisend, 'als ik maar een dak boven mijn hoofd heb'. Met nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen houdt de groene groep zich niet bezig. De ideale woonomgeving is een rustige buurt zonder directe buren.

4. Analyse kansen en ambities per thema

- *Toelichting analyse*
- *Analyse beleidsambities*
- *Analyse duurzaamheidskansen*

Afbeelding: stedenbouwkundige visie Stadshaven

OVER MORGEN

Toelichting analyse per thema

Dit hoofdstuk geeft een analyse van de vijf duurzaamheidsthema's. Voor elk thema is aangegeven welke ambities in beleidsdocumenten zijn benoemd, die relevant zijn voor de ontwikkeling van Stadshaven Nijkerk. Daarbij is gekeken naar landelijk, regionaal en met name gemeentelijk beleid. De genoemde ambities zijn niet volledig, maar geven wel duidelijk inzicht in waar het beleid met name op gefocust is. Op de volgende pagina staat beschreven welke beleidsdocumenten aan de analyse van beleidsambities ten grondslag liggen.

Naast de beleidsambities is voor elk duurzaamheidsthema de kansrijkheid aangegeven. Experts van Over Morgen hebben op basis van de projectanalyse (hoofdstuk 2) en de beleidsanalyse per bouwsteen aangegeven welke mogelijkheden er zijn om de bouwsteen toe te passen in Stadshaven Nijkerk. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen minder kansrijk, kansrijk en meer kansrijk. Uitgangspunt is dat de bouwstenen die het meest kansrijk zijn, ook het hoogste prioriteitsniveau in de stedenbouwkundige visie zouden kunnen krijgen.

Beleid

Voor het ophalen van de beleidsambities, zijn de volgende beleidsdocumenten geraadpleegd:

Landelijk, provinciaal en regionaal

- Klimaatakkoord
- Bestuursovereenkomst Deltaprogramma
- RES 1.0 Foodvalley, 2021
- Stakeholderoverleg RES Foodvalley, 2021
- Regionaal Adaptatie Plan (RAP) Regio Vallei en Veluwe, 2020
- Nota Gezondheidsbeleid, Ministerie van WVS, 2020
- Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025, 2021

Gemeentelijk

- Economische visie, 2021
- Uitvoeringsprogramma Nijkerk Energieneutraal, 2020
- Routekaart Energieneutraal Nijkerk 2050, 2019
- Transitievisie Warmte (TVW), 2021
- Afvalbeleidsplan, 2017
- Koersdocument Omgevingsvisie, 2020
- Ontwerp Omgevingsvisie 2022-2040, 2022
- Addendum GRP
- Visie Beheer Openbare Ruimte, 2020
- Handboek Groenbeleid, 2002
- Concept Mobiliteitsvisie Nijkerk 2021-2040, 2022
- Ontwerp Integrale laadvisie, 2022
- Ontwerp Plankaart publieke laadinfrastructuur, 2022
- Nota Parkeernormen, 2021
- Leefstijlakkoord 2021-2023, 2021
- Woonvisie gemeente Nijkerk 2020+, 2020
- Stedenbouwkundige visie Stadshaven Nijkerk, 2021

Processtappen gebiedsontwikkeling

Elke gebiedsontwikkeling bestaat uit 6 fasen van visie tot gebruik. Op dit moment bevindt de gebiedsontwikkeling van Stadshaven zich voor het grootste deel in de eerste en tweede fase. Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd en de stedenbouwkundige visie beschrijft de ambities op thema's en beschrijft de structuur van het totaalplan. Een aantal deelgebieden bevindt zich al in de fase van planontwikkeling.

In elke stap van het gebiedsontwikkelingsproces moeten er keuzes worden gemaakt. In het volgende hoofdstuk staan voor elk duurzaamheidsthema kansen beschreven. De kansen die per thema en bouwsteen beschreven staan, bevatten elk een nummer of nummers van een fase waarin een keuze gemaakt moet worden over deze kans. Hieruit blijkt dat voor het benutten van sommige kansen nu al keuzes moeten worden gemaakt, andere keuzes kunnen worden uitgesteld tot de realisatie of zelfs gebruiksfase.

- Inventarisatie
- Uitgangspunten
- Ontwikkel-perspectief
- Massa studie
- Quick scan financiële haalbaarheid
- Afwegingskader
- Strategie

- Std.bouwk.visie
- Structuur v.h. totaal plan
- Ambities op thema's vormgeven voor gebied
- Deelgebieden
- Kavelpaspoorten
- Programma
- Beeldkwaliteit
- Architectuur
- Parkeren
- Buitenruimte
- Intentie overeenkomst

- Op niveau van deelgebied
- Verkaveling aanscherpen
- Juridisch-planologische titel
- AOK

- SO-VO-DO
- Omgevings-vergunning
- Verkoop
- Grondeigenaar
- Koopovk
- Aannemingsovk

- Nuts
- Bouwrijp-maken
- Opstalrealisatie
- Woonrijp maken

- Bewonersbegeleiding

Klimaatadaptatie & biodiversiteit
Analyse beleidsambities en kansen

Ambities

Klimaatadaptatie & Biodiversiteit

Landelijke ambities:

- Klimaatbewust ingericht zijn in 2050 (Bestuursovereenkomst Deltaprogramma).

Gemeentelijke ambities:

- Een klimaatbestendige regio in 2050 (RAP Regio Vallei en Veluwe, 2020).
- Nieuwe gebouwen worden zoveel mogelijk klimaatadaptief gebouwd (RAP Regio Vallei en Veluwe, 2020).
- Onder alle weersomstandigheden is sprake van een optimaal leefklimaat in gebouwen waar gewoond en gewerkt wordt, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen (RAP Regio Vallei en Veluwe, 2020).
- Het uitvoeren van maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie, onder andere door ontstening en vergroening te stimuleren (Koersdocument Omgevingsvisie, 2020).
- Wij subsidiëren plannen voor de aanschaf van regentonnen en het vergroenen van daken (Koersdocument Omgevingsvisie, 2020).
- Regenwater afkoppelen van het afvalwaterriool waar dit mogelijk is (Koersdocument Omgevingsvisie, 2020).
- Elk stedenbouwkundig ontwerp voor woningbouw of een werklocatie gaat gepaard met een stevige onderbouwing op welke wijze invulling wordt gegeven aan ambities omtrent natuurinclusief bouwen. Het groen en water maakt integraal onderdeel uit van het bouwen (Ontwerp Omgevingsvisie Nijkerk 2022-2040, 2022).
- De openbare ruimte wordt klimaatbestendig ingericht wanneer kansen zich voordoen. Groen gaat voor grijs (Addendum GRP).
- Bij nieuwbouw vindt klimaatadaptief inrichten op het gebied van water plaats in het openbaar gebied aan de hand van een nog op te stellen checklist klimaatadaptief ontwikkelen (Addendum GRP).
- Meer groene daken bij onder andere woningbouwvereniging en particulieren (Addendum GRP).
- Verhogen biodiversiteit voor meer soortenrijkdom (Visie Beheer Openbare Ruimte, 2020).
- Behouden en versterken van natuur en landschap en zuinig omgaan met groen in het stedelijk- en buitengebied (Visie Beheer Openbare Ruimte, 2020).

Klimaat en biodiversiteit
Kansen

	Overstromings-bestendig	Droogte-bestendig	Hitte-proof	Waterrobuust	Rijk aan soorten	Groenblauwe netwerken
Kansrijkheid	Minder kansrijk	Minder kansrijk	Kansrijk	Kansrijk	Kansrijk	Meer Kansrijk
Kansen voor gebiedsontwikkeling Stadshaven Nijkerk	• Plaatsgebonden overstromingskans 20 - 50 cm. Daarom verhoogd bouwen / aangepaste drempelhoogte afdoende. **(fase 4)**	• Significante bodemdaling met tamelijk lage grondwaterstanden in 2050 voorspeld. Afhankelijk van noodzaak ophogen, toepassen cunetten (alleen ophogen op noodzakelijke bouwlocaties, zodat water beter kan infiltreren). **(fase 4/5)** • Waterrobuust + hitteproof maatregelen dragen ook bij aan droogte-bestendigheid.	• Groene gevels integraal meeontwerpen t.b.v. hittereductie in de *buitenruimte* (voorwaarde: grootschalig toepassen voor meetbaar effect). **(fase 4)** • In park schaduwrijke plekken creëren met bomen; elke woning binnen 300 m van schaduw/verkoeling. • **(fase 2/4).** • Min. 30% bladerdek t.b.v. verkoeling in het park. **(fase 2/3/4)** • Voorzieningen creëren nabij het water (unieke locatie haven). **(fase 2)**	• Sponswerking groene daken (**fase 4**). • Hemelwater eerst naar park / OR toe leiden; overstroombaar maken bij hevige regenval (wadi/plein). **(fase 2/3/4)** • Evt. regenton meeontworpen voor elke grondgebonden woning voor onderhoud groen, maar groen dak werkt dat niet in de hand. **(fase 4/6)** • Afwatering parkeervoorziening integraal meeontwerpen. **(fase 2).**	• Vanwege de hoge groenambities veel variatie aan boom- en heestersoorten toepassen. **(fase 4)** • Laag in onderhoud, hoog in diversiteit (IBR methodiek - minder, maar grotere bomen, struiken en onderbeplanting). **(fase 4/6)**	• Verknoop klimaatadaptief/ natuurinclusief bouwen met programma in de OR zoals natuurlijk spelen + waterbuffering. **(fase 4)** • Sluit aan op bestaande waterstructuur van de Haven. **(fase 1)**

Duurzame energie
Analyse beleidsambities en kansen

OVER MORGEN

Ambities

Duurzame energie

Landelijke ambitie:

- In 2030 49% minder CO2 uitstoten ten opzichte van 1990 en in 2050 moet dat 95% minder zijn (Klimaatakkoord).

Gemeentelijke ambitie:

- In 2035 heeft de gemeente 20% energiebesparing gerealiseerd en 20% duurzame opwek. 60% van het resterende niet-duurzame energie gebruik kan worden gecompenseerd met projecten buiten de gemeentegrenzen (Routekaart Energieneutraal Nijkerk 2050, 2019).
- Een energieneutrale gemeente in 2050 (TVW, 2021).
- Onderzoeken mogelijkheden voor een warmtenet met warmtebronnen koudebronnen in Nijkerk (TVW, 2021)
- De gemeenteraad van Nijkerk heeft een voorkeur voor windenergie boven zonne-energie, omdat dit minder ruimte vraagt op kostbare landbouwgronden (Uitvoeringsprogramma Nijkerk Energieneutraal, 2020).
- In 2035 moeten 10.800 gebouwen zonnepanelen op het dak hebben en in 2050 bijna 20.000. Voor het plaatsen van zonnepanelen worden alle geschikte daken zoveel mogelijk benut (Uitvoeringsprogramma Nijkerk Energieneutraal, 2020).
- Een RESbod van 0,137 TWh in 2030 (totale bod regio 0,75 TWh) met de intentie bom door te zoeken naar meer mogelijkheden om het opwekvolume regio te laten groeien naar 1.0 TWh in 2030 (Stakeholdersoverleg RES Foodvalley, 2021).
- Uitgangspunt bij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen bij sociale woningbouw is dat het, ondanks de benodigde investering, uiteindelijk moet leiden tot zo laag mogelijke woonlasten voor bewoners (Woonvisie, 2020).

Duurzame energie
Kansen

	Vraagbeperking	Efficiëntie van (warmte)installaties	Beperken omgevingseffecten	Balancering vraag en aanbod	Impact op elektriciteitsnet	Lokale opwek van duurzame elektriciteit
Kansrijkheid	Kansrijk	Kansrijk	Minder Kansrijk	Minder Kansrijk	Kansrijk	Kansrijk
Kansen voor gebiedsontwikkeling Stadshaven Nijkerk	• Gezien huidige marktomstandigheden (kosten) en beeldkwaliteitplan wordt niet aangeraden sterk in te zetten op een verhoging van BENG1 (gebouw). **(fase 1)** • BENG2 (efficiëntie installaties). Grondgebonden: ≤20kWh/m2 Gestapeld: ≤20 kWh/m2. **(fase 1/2)** • Wanneer mogelijk inzetten op passieve maatregelen, bouwkundige overstekken op zuidelijk georiënteerde gevels en vergelijkbaar. **(fase 3)** • Voorschrijven van prestatiemetingen en luchtdichtheid in contracten en/of adviseer toekomstige eigenaren om dat te doen bij oplevering en tijdens gebruik. **(fase 4)**	• Valideer ontwerpkeuzes voor een goed ventilatieconcept obv. type C4b en C4c. **(fase 4)** • Zomernacht ventilatie (5% van gevel). **(fase 3)** • Voorzie in een bypass (een bypass zorgt ervoor dat in warme zomerperiodes relatief koele buitenlucht, vaak 's nachts, direct naar binnen wordt geleid, zonder gebruik te maken van de warmteterugwinning) mogelijkheid voor warmteterugwin-installatie systemen. **(fase 4)**	• Ondersteunen van woningeigenaren door aanbieden integraal advies gedurende ontwerpfase. Adviseren over negatieve effecten van verwarming door verbranding en piekvraag van panelen, wijzen op alternatieven. **(fase 5)** • Sturen op synergie ruimtelijke opgaven zoals beperken hittestress middels openbaar groen. **(fase 1/2)**	• Organiseer een koppeling van laadinfra met lokale opwek middels vraag/aanbodsturing of vergelijkbaar. **(fase 2)** • Onderzoek financiering voor grotere elektrische opslagsystemen, vooralsnog beperkt financieel haalbaar. **(fase 1/2)**	• Organiseer >80% van de +/- 600 potentiele aansluitingen achter 1 verwarmingsinstallatie door bijeenbrengen belangen eigenaren /marktpartijen, actief grondbeleid, aanbesteding en eventueel bij marktfalen middels een warmteplan (binnen omgevingsplan). **(fase 1)** • Zet in op water/water warmtepompen icm.WKO. **(fase 2)** • Regeneratie + piekvoorziening bij voorkeur middels aquathermie ipv. Luchtwarmtepomp (dak scroll-unit) **(fase 2)** • Voorzie in kleinschalige accu opslag voor opvangen elektrische pieken. Liften, eventuele opstartstromen klimaatvoorzieningen en eventueel EV. **(fase 3)**	• Zet in op BENG3; Grondgebonden: energieleverend Gestapeld: ≥90% aandeel duurzame energie. **(fase 1/2)** • Eventueel combineren met groen dak / witte daken om rendement te vergroten. **(fase 3)**

OVER MORGEN

Circulariteit
Analyse beleidsambities en kansen

Ambities

Circulariteit

Landelijke ambitie:

- Nederland volledig circulair in 2050.
- De landelijke doelstelling is om per 2035 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken.

Gemeentelijke ambitie:

- Maximaal 30 kg fijn restafval per inwoner in 2025 en een scheidingspercentage van het afval van 75% in 2020 (Afvalbeleidsplan, 2017).
- Voor elke 45 wooneenheden dient er 1 ondergrondse container te worden gerealiseerd op loopafstand van maximaal 75 meter (Mail André Meijerink, 2022).
- Op strategische plekken verdeeld over Nijkerk dient een milieuplein te komen met ondergrondse containers voor bijvoorbeeld PMD, glas, textiel (Mail André Meijerink, 2022).
- Verschuiven van het inzamelen van afval naar het inzamelen van herbruikbare componenten (Afvalbeleidsplan, 2017).
- Het stimuleren van initiatieven die bijdragen aan een circulaire gemeente waarin op den duur geen grondstoffen verloren gaan (Koersdocument Omgevingsvisie, 2020).
- Gemeentelijke organisatie vervult een voorbeeldfunctie door bijvoorbeeld circulaire inkoop (Uitvoeringsprogramma Nijkerk Energieneutraal, 2020).

Circulariteit
Kansen

	Beperk materiaalvraag	**Lage milieudruk**	**Circulair ontwerpen**	**Sluiten van kringlopen**	**Circulair businessmodel**	**Samenwerking**
Kansrijkheid	Kansrijk	Meer Kansrijk	Kansrijk	Minder Kansrijk	Minder Kansrijk	Minder Kansrijk
Kansen voor gebiedsontwikkeling Stadshaven Nijkerk	• Beperken verhardingen buitenruimte. **(fase 2/4)** • Lichte bouwmethode (geen massief steenachtig) waardoor ook minder fundering. **(fase 2/4)** • Optimale plattegronden voor beperken leidingwerk. **(fase 4)** • Door industrieel/prefab bouwen beperken van materiaalverlies op de bouw. **(fase 2)**	• Kansen voor houtbouw (experiment voor Nijkerk), ook door historisch verleden met timmerbedrijven. **(fase 1/ 2/4)** • Vanuit gezondheidsambities (o.a. leefstijl akkoord) bouwen met natuurlijke materialen en dampopen constructie voor natuurlijke vocht- en warmte regulering en gezond binnenklimaat (constructie, afwerking, isolatie). **(fase 4)** • Voor deelgebieden Hoogstedelijk en centrumstedelijk woon-milieu zichtbaar hergebruik materialen in openbare ruimte en gebouwen kansrijk voor industriële identiteit. **(fase 2/4)**	• Woningen aanpasbaar (samen te voegen, te splitsen) voor veranderende woonwensen in toekomst. **(fase 2, 3)** • Plintfuncties flexibel indeelbaar door in kolomstructuur en voldoende verdiepingshoogte. **(fase 1/2)** • Referentiebeelden van de woningen sluit aan bij modulaire prefab woningen en standaardisatie (rechte vormen). **(fase 1/2)** • Natuurinclusief bouwen doorvoeren in materialisering (groene daken, gevels). **(fase 1/2)**	• Waterkringloop zie klimaatadaptatie. • Inzamelpunt herbruikbare spullen. **(fase 5/6)** • Plintfuncties die bijdragen aan circulaire economie. **(fase 2)** • GFT inzameling faciliteren/ experimenteren passend bij ambities foodvalley. **(fase 3)**	• Ontwikkelaars uitdagen om oplossingen aan te dragen die de Total Cost of Ownership/Ushership verlagen voor bewoners (op vlak van bijv. energie, mobiliteit, spullen, onderhoud/reparatie). **(fase 2/3)**	• Ontwikkelaars en leveranciers worden in de tender uitgedaagd om na te denken over het verduurzamen van hun keten. **(fase 2/3)** • Stimuleren lokaal ondernemerschap door samenwerking met lokale bedrijven te stimuleren zoals timmerfabrieken. **(fase 2)**

Duurzame mobiliteit
Analyse beleidsambities en kansen

Ambities

Duurzame mobiliteit

Landelijke ambitie:

- 2030: 17% minder CO2-uitstoot in mobiliteit dan in 1990 en 35% van de schone verplaatsingen is van tweewielers. 2035: nieuwe auto's rijden emissievrij. 2050: alle auto's rijden emissievrij.

Gemeentelijke ambitie:

- Het wordt in nieuwe wijken en bij openbare parkeergelegenheden verplicht om van 2% van de parkeerplekken een laadplek te maken (Uitvoeringsprogramma Nijkerk Energieneutraal 2020-2023).
- In 2030 zijn er 820 publieke laadpunten, 846 (semi-)private laadpunten bij bedrijven en 2.150 thuislaadplekken (Ontwerp Integrale laadvisie, 2022)
- Comfortabele en veilige routes voor langzaam verkeer, zodat inwoners binnen de bebouwde kom zoveel mogelijk gebruik gaan maken van de fiets of te voet gaan (Concept Mobiliteitsvisie Nijkerk 2021-2040, 2022).
- Binnen de bebouwde kom zoveel mogelijk focus op leefbaarheid door lage snelheden en autoluwe buurten te faciliteren (Concept Mobiliteitsvisie Nijkerk 2021-2040, 2022).
- In het kader van verkeersveiligheid krijgen wegen buiten het hoofdwegennet een verblijfsfunctie. Doorstroming is van onderges chikt belang (Concept Mobiliteitsvisie Nijkerk 2021-2040, 2022).
- Het gemotoriseerd verkeer zoveel mogelijk naar buiten brengen (Concept Mobiliteitsvisie Nijkerk 2021 -2040, 2022).
- Inzetten op duurzame vervoersmiddelen en het gebruik stimuleren van duurzamere vormen van automobiliteit (Concept Mobiliteits visie Nijkerk 2021-2040, 2022).
- Inzetten op fietsverbindingen tussen de kernen, naar recreatieve doeleinden zowel binnen als buiten de kernen (Concept Mobili teitsvisie Nijkerk 2021-2040, 2022).
- Openbaar vervoer stimuleren door (H)OV knopen goed bereikbaar te maken. Bij voorbeeld door fietsverbindingen te verbeteren (Concept Mobiliteitsvisie Nijkerk 2021 -2040, 2022).
- Iedereen op werkdagen heeft tussen 7:00 en 18:00 uur binnen 500 meter (hemelsbreed) de beschikking over het openbaar vervoer (Concept Mobiliteitsvisie Nijkerk 2021-2040, 2022).

Duurzame mobiliteit
Kansen

	Thuis – werk en voorzieningen	Actieve mobiliteit	MaaS-OV	MaaS-deelmobiliteit	Emissieloze mobiliteit	Slimme en schone logistiek
Kansrijkheid	Kansrijk	Meer kansrijk	Kansrijk	Kansrijk	Kansrijk	Minder Kansrijk
Kansen voor gebiedsontwikkeling Stadshaven Nijkerk	• Op loopafstand ligt Winkelcentrum de Havenaer. Ook Nijkerk-centrum is goed te bereiken te fiets of lopend. De wijkoverstijgende connecties zijn belangrijke elementen in de structuur van het totale plan en de mobiliteitsstrategie om onnodige autobewegingen te reduceren. **(fase 2)** • Toekomstige bewoners werken grotendeels in omliggende steden o.a. Utrecht of Amersfoort. Stimuleren OV/Actieve mobiliteit + openbare thuiswerkvoorziening als belangrijkste bouwsteen voor (thuis) werk. **(fase 2)**	• Stations, bushaltes en dagelijkse voorzieningen zoals huisarts en supermarkten zijn op loop- en fietsafstand te bereiken. Het aanleggen van kwalitatief hoge loop- en fietsinfrastructuur stimuleert het gebruik van actieve mobiliteit. **(fase 2)** • Stimuleren gebruik doorfietsroute Amersfoort-Nijkerk als lange afstandsfietsroute door duidelijke bewegwijzering. **(fase 2)** • Wijk autoluw inrichten met veel ruimte voor voetganger en fietser stimuleert actieve mobiliteit en minder parkeerplaatsen voor de deur. **(fase 2)**	• Goede bereikbaarheid Station Nijkerk waarborgen in structuur van het totale plan inclusief bewegwijzering en veilige routes. **(fase 2)** • Huidige hushalte Torenstraat op 5 minuten loopafstand. Bus-bereikbaarheid kan worden vergroot door realisatie additionele bushalte bij Stadshaven. **(fase 2)** Vergt aanpassing jaarlijkse dienstregeling. • Kans ontwikkeling 2e Mobipunt in Stadshaven naast Nijkerk Corlaer. **(fase 2)**	• In Nijkerk is beperkt beleid aanwezig om het gebruik van deelmobiliteit te stimuleren. Door in het structuurontwerp en parkeeruitwerking maatwerk toe te passen, kan deelmobiliteit waaronder deelauto's/deelbakfietsen ter reductie van de parkeernorm en parkeerplaatsen worden ingezet in openbare ruimte. **(fase 2)** • Deelauto's krijgen plek in openbare ruimte. • In **fase 2** worden de ambities vastgesteld die de mobiliteitsbehoefte vormgeven. De behoefte volgt aanbod. • Samen met eigenaren en ontwikkelaars kan de gemeente een mobiliteitsstrategie ontwikkelen voor deelmobiliteit. **(fase 2/4)**	• Vormgeven ambitie aantal private en openbare laadinfrastructuur i.r.t. bestaande plankaart in het structuurontwerp. **(fase 2)** • Vaststellen verplichting aanleggen/ voorbereiden elektrische laadvoorzieningen in ondergrondse parkeergarages in kavelpaspoort. **(fase 3)**	• Op dit moment heeft gemeente Nijkerk nog geen plannen voor zero emissie zones. Bouwstenen zoals een zero-emissiezone in de Stadshaven worden niet gezien als kansrijk. • In de wijk kan een pakketwand inclusief retourpunt worden opgenomen als onderdeel van het structuurontwerp. Dit is een kansrijke maatregel om bezorgbewegingen te centreren. **(fase 2)**
					Adaptiviteit De mobiliteitsbehoefte veranderd. Of de auto nog een primaire rol in de samenleving heeft over 10 jaar tijd is de vraag. Door een deel van de parkeereis te realiseren in een flexibele parkeerhub kan op langer termijn leegstand in ondergronde parkeergarages of op straat worden voorkomen. Vergt afspraken over finance, governance en eigenaarschap. **(fase 2)**	

Gezondheid
Analyse beleidsambities en kansen

Ambities

Gezondheid

Landelijke ambities:

- Het eerste maatschappelijke doel van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.
- In 2040 leven Nederlanders minstens vijf jaar langer in goede gezondheid (Nota Gezondheidsbeleid, Ministerie van WVS, 2020).

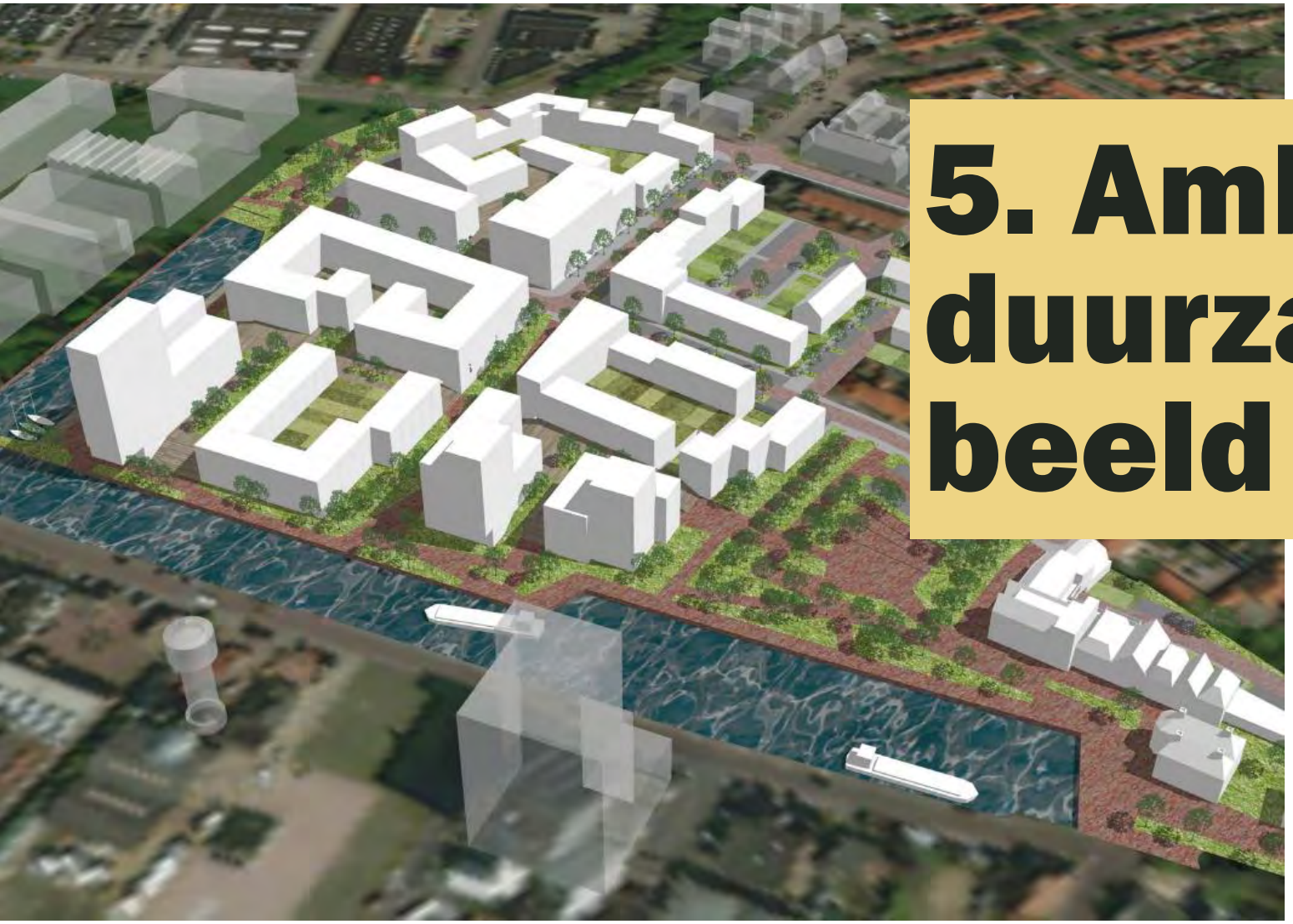
Gemeentelijke ambities:

- De inwoners van de gemeente Nijkerk zijn in 2030 veerkrachtig, vitaal en bewust van gezonde keuzes. Daardoor bewegen ze vaker, hebben ze minder vaak overgewicht en geven ze zich minder gemakkelijk over aan ongezonde gewoonten (Leefstijlakkoord 2021-2023, 2021).
- Bij de inrichting van het groen zal rekening moeten worden gehouden met de mogelijkheden tot toezicht (hoogte beplanting), routes naar de speelplaats, groen als spelaanleiding (spelen in het gras, in bomen klimmen, kuilen graven, ruigtes, niveauverschillen en dergelijke), variatie in het groen en de sortimentskeuze (Groenbeleid, 2002).
- We stimuleren een gezonde leefstijl van inwoners. Gezondheid wordt ook bepaald door de fysieke en sociale omgeving waarin we ons bevinden. De aanwezigheid van voldoende groen, plekken met rust (stilte), verkoelend water (klimaatadaptatie) en aantrekkelijke en gevarieerde openbare ruimten zijn niet alleen van belang voor onze gezondheid en welzijn, het nodigt ook uit tot bewegen (bijvoorbeeld goede fiets- en wandelvoorzieningen en buitenspeelmogelijkheden) (Ontwerp Omgevingsvisie 2022-2040, 2022**).**
- In 2024 is gezondheid een vast onderdeel van onze belangenafweging in ruimtelijk beleid (Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025, 2021).
- Bij de (her)inrichting van de leefomgeving willen we dat bewoners deze als prettig ervaren. Daarom werken we aan toegankelijkheid, ontmoeting en stimuleren we met de inrichting het bewegen en een gezonde leefstijl van jong tot oud (Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025, 2021).
- Aantrekkelijke buitenruimte en sportaccommodaties dragen bij aan vitaliteit en sportclubs en inwoners door het stimuleren van leefstijl, ontmoeting, veerkracht en versterken mentale gezondheid. Daarbij is de buitenruimte onze grootste sportaccommodatie (Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025, 2021).
- We houden bij de inrichting van de leefomgeving rekening met het belang van het beschermen van de gezondheid van onze inwoners, we focussen op luchtkwaliteit en geluid (Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025, 2021).
- We maken gebruik van de kansen van andere maatschappelijke opgaven, bv klimaatadaptatie om buurten groener en aantrekkelijker in te richten, woningen gezonder te maken en hittestress bij ouderen te voorkomen (Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025, 2021).
- We werken aan aantrekkelijke buitenruimtes dicht bij huis (Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025, 2021).
- We faciliteren culturele ontmoeting als versterking van een positieve sociale leefomgeving (bijv. de toegankelijkheid van bibliotheken, streekmusea, theater en andere culturele activiteiten) (Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025, 2021).

Gezondheid
Kansen

	Omgevingseffecten/ milieukwaliteit	Inclusiviteit	Groene leefomgeving	Sociale cohesie	Actieve leefomgeving	Schoon & veilig
Kansrijkheid	Minder Kansrijk	Kansrijk	Meer Kansrijk	Meer Kansrijk	Meer Kansrijk	Minder Kansrijk
Kansen voor gebiedsontwikkeling Stadshaven Nijkerk	• Zorg ervoor dat minimaal één zijde van de gevel van een woning aangenaam is (stille zijde, goede luchtkwaliteit, mooi en bruikbare comfortabele inrichting). **(fase 2)**	• Toegankelijkheid binnentuinen boven parkeerdekken, verhogen maaiveld openbare ruimte tussen de blokken. **(fase 2)** • Onderzoek de mogelijkheden voor een bushalte op loopafstand ook voor ouderen en mensen met functiebeperkingen. (De afstand tot huidige bushalte bedraagt ca 300 m.). **(fase 2/3)** • Voorzie in de behoefte van verschillende leeftijdsgroepen (van jeugd tot ouderen), jongens en meisjes en verschillende nationaliteiten voor de inrichting van de straten, pleinen dek. **(fase 2)**	• Wees kritisch in de hoeveelheid verharding die moet. De ambitie is hoog maar in de stedenbouwkundige schets blijft er verhoudingsgewijs weinig groen over. **(fase 2)** • Borg een goede groeiplaats voor bomen zodat deze ook volwassen kunnen worden. **(fase 2)** • Stimuleer groene gevels. **(fase 2)**	• Zorg dat de verbinding van parkeerniveau naar voordeur via de publieke ruimte loopt. **(fase 2)** • Ontwerp verblijfplekken met ruimte voor spelen en zitten voor ouders/ begeleiders. **(fase 2)** • Maak openbaar groen beschikbaar voor zelfbeheer, bijvoorbeeld voor een buurt of stoeptuin. **(fase 5/6)** • Realiseer in de gebouwen gemeenschappelijke voorzieningen, zoals flexwerkplekken. **(fase 2)**	• Benut terreininrichting zoals muurtjes, hoogtever schillen van dekken en dergelijke als spelaanleiding. **(fase 2)** • Betrek kinderen/ jongeren en ouders bij het inrichten van de buitenruimte. **(fase 2)**	• Maak het gebied aan de randen bereikbaar voor auto's via een paar inprikkers naar parkeergarages en voor de rest enkel met fiets en voet ook meerwaarde voor actieve en groene leefomgeving. **(fase 1)** • Voorkom onveilige doorgangen, bijvoorbeeld tussen appartements-gebouwen **(fase 2)**. • Zorg voor voldoende prullenbakken in de woonwijk (**fase 5**).

OVER MORGEN

5. Ambitieweb en duurzaamheids-beeld

- *Ambitieweb*
- *Duurzaamheidsbeeld*

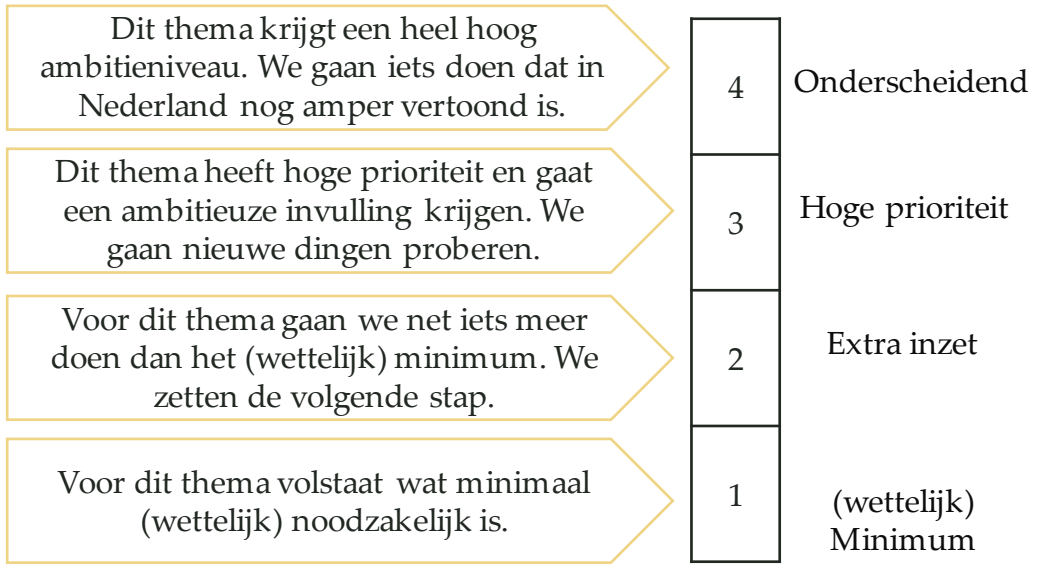
Afbeelding: stedenbouwkundige visie Stadshaven

OVER MORGEN

Ambitieniveaus

Aan de hand van de ruimtelijke analyse, projectanalyse, beleidsambities, kansen en voorbeeldmaatregelen is gezamenlijk met de betrokken ambtenaren de ambitie bepaald voor elk thema en elke bouwsteen voor de ontwikkeling van Stadshaven.

Om te prioriteren zijn er per thema en bouwsteen scores gegeven van 1 tot en met 4. Deze scores zijn gegeven tijdens een werksessie en een aantal individuele gesprekken. De resultaten hiervan zijn te zien op de volgende pagina.

Ambitieweb

KLIMAATADAPTATIE & BIODIVERSITEIT

Niveau 3: Hoge prioriteit

DUURZAME ENERGIE

Niveau 2: Extra inzet

CIRCULAIRE ONTWIKKELING

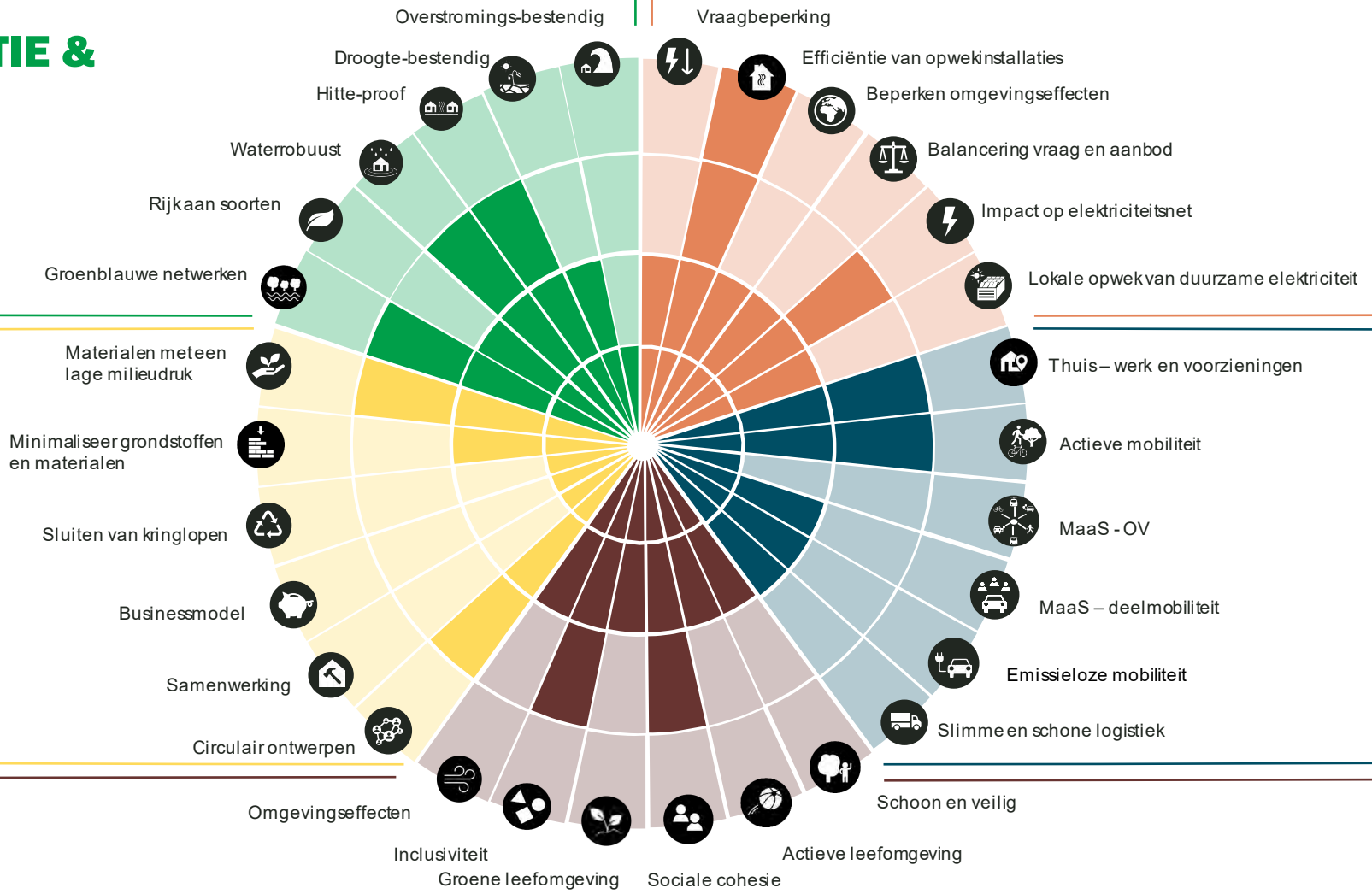
Niveau 2: Extra inzet

DUURZAME MOBILITEIT

Niveau 2: Extra inzet

GEZONDHEID

Niveau 2: Extra inzet

Ambitieniveau: 4. Onderscheidend · 3. Hoge prioriteit · 2. Extra inzet · 1. (wettelijk) Minimum

OVER MORGEN

DE ESSENTIE

Duurzaamheidsbeeld

Stadshaven Nijkerk is een toekomstbestendige en aantrekkelijke woonwijk voor met name starters en ouderen. Het gebied heeft en behoud een industrieel karakter en vormt de schakel tussen het centrum, het water en omliggende natuurgebieden. Passend bij het (hoog) stedelijke woonmilieu wordt er grotendeels gestapelde bouw gerealiseerd. De openbare ruimte tussen de bouwblokken wordt zo groen als mogelijk ingericht en biedt zo ruimte voor klimaatadaptatie, spelen en bewegen en maakt het aantrekkelijk om door het gebied te fietsen. De ligging aan het water zorgt voor verkoelende (recreatie)plekken, net zoals de bomen die zorgen voor schaduw. Door het slim laden van auto's wordt netcongestie beperkt. Op het gebied van circulariteit en deelmobiliteit gaat de gemeente iets nieuws proberen.

WAAR DE NADRUK OP LIGT EN WAT ONDERSTEUNENDE KENMERKEN ZIJN

Klimaatadaptatie & biodiversiteit

Stadshaven Nijkerk krijgt een (hoog) stedelijk woonmilieu. Hittestress is een belangrijk thema en moet zoveel mogelijk worden tegengegaan. Dat doen we door het creëren van groene gevels, schaduwrijke plekken en voorzieningen nabij het water. De openbare ruimte wordt zo groen als mogelijk ingericht; groen waar kan en verharding waar het moet. Hemelwater wordt naar de OR geleid, bv naar een plein of wadi.

Duurzame energie

Stadshaven gaat een stapje verder dan de wettelijke eisen. Er worden nieuwe innovaties gebruikt om bv energie op te slaan met batterijen en slimme laadpalen. Voor de warmte/koude voorziening is een WKO met een water/water warmtepomp het meest passend bij de stedenbouwkundige opzet. Gezien de ligging bij water kan aquathermie worden ingezet voor regeneratie en piekvoorziening. Elektriciteit wordt opgewekt met zonnepanelen op dak.

Duurzame mobiliteit

In Stadshaven Nijkerk zijn (thuiswerk) voorzieningen dichtbij huis. Ook wordt actieve mobiliteit gestimuleerd, door aantrekkelijke wandel- en fietspaden. Doorgaande routes voor autoverkeer worden vermeden. Pakketkluizen zorgen voor minder vervoersbewegingen in de straat. Er wordt ruimte geboden aan deelmobiliteit, passend bij de doelgroep (starters) en de stedelijke opzet van de wijk.

Circulariteit

Er wordt geëxperimenteerd met het thema circulair. Er wordt een pilot gestart met houtbouw. Waar mogelijk worden materialen van de huidige bedrijven opnieuw gebruikt. Dit past bij het industriële karakter van de wijk. Daarnaast worden plinten circulair ontworpen om veranderende functies in de toekomst mogelijk te maken.

Gezondheid

Stadshaven is een gebied dat toegankelijk is voor iedereen, van jonge starters tot ouderen. Er wordt gekeken hoe deze doelgroepen iets voor elkaar kunnen betekenen. Het gebied heeft bijvoorbeeld verschillende ontmoetingsplekken, nodigt bewoners en bezoekers uit om buiten in de openbare ruimte te bewegen, er zijn levendige plinten en een deel van de openbare ruimte is autoluw.

Duurzaamheidsbeeld uitwerking

Op de volgende pagina's staat het duurzaamheidsbeeld zoals deze op de vorige pagina beknopt is weergegeven verder uitgewerkt.

Algemeen

Stadshaven Nijkerk is een toekomstbestendige en aantrekkelijke woonwijk voor met name starters en ouderen. Het gebied heeft en behoud een industrieel karakter en vormt de schakel tussen het centrum, het water en omliggende natuurgebieden. Stadshaven Nijkerk wordt een (hoog)stedelijke woonomgeving. Passend bij dit woonmilieu wordt er grotendeels gestapelde bouw gerealiseerd. De openbare ruimte wordt daarbij zo groen als mogelijk ingericht. Ook worden in de openbare ruimte plekken gerealiseerd waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten. De ligging van Stadshaven en de ruimtelijke structuur bepalen grotendeels welke duurzaamheidsambities passend zijn. Het ambitieniveau ligt met name hoog op het thema klimaatadaptatie. Doordat Stadshaven Nijkerk een (hoog) stedelijk gebied wordt, is er veel aandacht voor het tegengaan van hittestress en waterberging. Het stedelijk woonmilieu, de goede en toegankelijke fiets- en wandelvoorzieningen en de nabijheid van het centrum en stations stimuleren daarnaast actieve mobiliteit, dragen bij aan de inclusiviteit en maken een (tweede) auto minder noodzakelijk. Daarom is ook duurzame mobiliteit een kenmerk van de Stadshaven. Verder worden de woningen bijna energieneutraal gebouwd en is ruimte voor experimenten rondom circulair bouwen, met name houtbouw.

Duurzame energie

Op het gebied van duurzame energie worden de wettelijke normen aangehouden en waar mogelijk worden extra ambities gesteld. Gezien het aandeel gestapelde bouw dat gerealiseerd wordt, de stedenbouwkundige opzet, het aandeel sociale huur en de overige ambities voor het gebied, is het niet passend om voor alle drie de BENG-normen (wettelijke eis, Bijna Energieneutraal) in te zetten op hogere normen. Selectief zetten we op onderdelen extra in. Voor vraagbeperking van energie wordt er ingezet op de wettelijke eis BENG1. Ten aanzien van de efficiëntie van installaties voor koeling, verwarming, warm tapwater en ventilatie past de wettelijke eis BENG2. Voor Stadshaven ligt de ambitie iets hoger; aanvullend op BENG2 geldt ≤20kWh/m2 voor grondgebonden en gestapelde bouw. Dit past bij een energievoorziening met een WKO. Voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit wordt een stap verder gegaan dan de BENG3-norm. Grondgebonden woningen worden energieleverend, voor de gestapelde bouw geldt ≥90% aandeel duurzame energie. Daken worden zoveel als mogelijk benut voor zonne-installaties.

Om de vraag naar energie te beperken worden er wel afspraken gemaakt over prestaties en luchtdichtheid in contracten. Elektriciteit wordt opgewekt met zonnepanelen op daken (BENG3). Nieuwe innovaties worden ingezet om netcongestie en de balancering van vraag en aanbod op te lossen, bijvoorbeeld batterijen. Daarnaast biedt de gebouwde parkeervoorziening mogelijkheden voor het koppelen van laadinfra met lokale opwek door middel van vraag/aanbodsturing. Voor de warmte/koude voorziening is een WKO met een water/water warmtepomp het meest passend bij de stedenbouwkundige opzet, rekening houdend met de impact op het elektriciteitsnet. Gezien de ligging bij het water kan aquathermie worden ingezet voor regeneratie en piekvoorziening. Dit heeft de voorkeur boven een luchtwarmtepomp of aansluiting op de RWZI. Deze laatste optie ligt volgens een eerste inschatting, te ver om kansrijk te zijn. Er wordt nog een quick scan uitgevoerd om hier meer inzicht in te verkrijgen. Ten behoeve van de efficiëntie van de opwekinstallatie en de impact op het elektriciteitsnet is het van belang dat minimaal 80% van de woningen wordt aangesloten op één verwarmingsinstallatie (WKO). Schaal zorgt immers voor efficiëntie en betaalbaarheid.

Duurzaamheidsbeeld uitwerking

Duurzame mobiliteit

Door de nabijheid van supermarkten en het centrum zijn veel voorzieningen in Stadshaven Nijkerk op loop-en fietsafstand. Ook wordt er voor zover mogelijk ingespeeld op het toenemende thuiswerken, door het faciliteren van bijvoorbeeld flexwerkplekken. Dit beperkt mobiliteitsbewegingen in en uit de wijk. Stadshaven is de plek van Nijkerk met voorzieningen dichtbij huis. Daarnaast wordt mobiliteit te voet en per fiets gestimuleerd, zo krijgt langzaam verkeer krijgt hoge prioriteit. Verder wordt er aangesloten op bestaande recreatieve fietsverbindingen en de nabijgelegen snelfietsroute. Stadshaven Nijkerk ligt ook op fietsafstand van het treinstation. Goede en duidelijke fietsroutes stimuleren bewoners om met de fiets naar het station te gaan. Ook is er een bushalte op loopafstand. Er vindt geen busverkeer in de wijk plaats.

Een knip in de infrastructuur beperkt de mogelijkheden voor doorgaand autoverkeer in de wijk. Het vermijden van doorgaande routes zorgt voor minder mobiliteitsbewegingen in de wijk. Parkeren gebeurt in principe bij de woningen. Voor de gestapelde bouw geldt gebouwd parkeren. Door de beperkte ruimte worden er geen parkeerkoffers aan de randen gerealiseerd. Bezoekersparkeren vindt plaats op straatniveau. Daarnaast wordt elektrisch rijden bevorderd door voldoende laadinfrastructuur, zowel voor bewoners in de gebouwde parkeervoorzieningen als voor bezoekers in de openbare ruimte. Partijen worden uitgedaagd om slimme laadvoorzieningen te realiseren, om aan te sluiten bij het energiesysteem van de toekomst. Zo kunnen elektrische voertuigen functioneren als batterijen. Ook worden er een aantal elektrische deelauto's in het gebied geplaatst. Stadshaven is geschikt voor deelmobiliteit vanwege de doelgroep starters, de nabijheid van het centrum en het (hoog) stedelijke woonmilieu. We zetten daarom in op één deelauto per 50 huishoudens. Logistiek speelt een beperkte rol in de wijk omdat er geen doorgaande routes zijn en er zeer beperkt bevoorrading moet plaatsvinden. Hier worden dan ook geen additionele maatregelen voor genomen, bovenop de wettelijke vereisten. Wel worden er pakketkluizen in de wijk gerealiseerd om het transport van bestelbusjes de wijk in te verminderen. Tot slot vindt de gemeente het belangrijk om in te spelen op een mogelijk veranderde mobiliteitsvraag in de toekomst, daarom wordt onderzocht of een deel van de parkeereis gerealiseerd kan worden in een flexibele parkeerhub.

Klimaatadaptatie en biodiversiteit

Stadshaven Nijkerk krijgt een (hoog) stedelijk woonmilieu. Dat betekent veel gestapelde bouw en een voor Nijkerkse begrippen hoge bebouwingsdichtheid. Dit is van invloed op de maatregelen die genomen kunnen en moeten worden op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Hittestress is een belangrijk thema voor dit gebied en moet zoveel mogelijk worden tegengegaan. Dat doen we door het creëren van groene gevels, groene sedum daken in combinatie met zonnepanelen en schaduwrijke plekken in de openbare ruimte en bij de bebouwing, bijvoorbeeld door de schaduw van bomen. Juist gestapelde bouw biedt kansen voor groene gevels. Ook worden er voorzieningen (zoals horeca of bankjes in de openbare ruimte) nabij het water gerealiseerd. De openbare ruimte wordt zo groen als mogelijk ingericht; groen waar kan en verharding waar het moet. Dit draagt bij aan het tegengaan van hittestress, maar zorgt er ook voor dat water geïnfiltreerd kan worden in de bodem. Hemelwater wordt naar de openbare ruimte geleid, naar plekken waar het water tijdelijk geborgd kan worden. Denk aan wadi's of een plein dat onder water komt te staan. Zo wordt er een waterrobuuste wijk gecreëerd. Uitgangspunt is dat de infrastructuur ook bij een hevige regenbui goed te gebruiken is.

Aangezien er veel gebouwd parkeren gerealiseerd wordt, dient de afwatering van de parkeervoorziening in de ontwerpfase te worden meegenomen. Ten behoeve van waterrobuustheid en om droogte tegen te gaan, wordt daarnaast op plekken waar dit mogelijk is grijs water opgevangen en gebruikt voor bijvoorbeeld het bewateren van planten. Gezien het stedelijke karakter van de wijk is er beperkt ruimte voor biodiversiteit. Maar bij de plantkeuze wordt rekening gehouden met klimaatadaptatie. Zo wordt er voor zover mogelijk gekozen voor bomen met een dicht bladerdek voor verkoeling en met diepe wortels voor grondwater voor water in droge perioden. Ook wordt er bij de plantkeuze rekening gehouden met biodiversiteit, waarbij de voorkeur uitgaat naar een verscheidenheid aan inheemse soorten. Ook worden er nestkasten voor vogels en vleermuizen gerealiseerd, dit sluit aan bij de principes van natuurinclusief bouwen Tot slot wordt er aansloten op het groenblauwe netwerk in de omgeving. Met name de Arkervaart biedt hiervoor een unieke kans.

OVER MORGEN

Duurzaamheidsbeeld uitwerking

Circulariteit

We zetten de eerste stappen in circulariteit voor woningbouw in Stadshaven. Dat doen we door in te zetten op materialen met een lage milieudruk, bijvoorbeeld houtbouw. Houtbouw is een lichte bouwmethode waardoor er minder materiaal nodig is voor de fundering en minder zware machines ingezet hoeven te worden, vergeleken met massieve steenachtige materialen. Zo draagt houtbouw ook bij aan het beperken van materiaalgebruik. Het gebruik van biobased materialen zorgt voor een ademend en vochtregulerend gebouw en draagt hierdoor bij aan gezondheid en zorgt ervoor dat woningen in de zomer minder opwarmen. Ook past houtbouw bij de identiteit van Nijkerk waar van oudsher veel timmerbedrijven gevestigd zijn. Naast biobased materialen kijken we welke materialen uit het gebied we kunnen hergebruiken. Kenmerkend voor Stadshaven is het industriële karakter en de transformatie van een gebied met bedrijven naar een nieuwe woonwijk. Per deelgebied wordt gekeken welke materialen er onder andere uit de te slopen panden hergebruikt kunnen worden. Daarnaast zetten we stappen richting circulair te ontwerpen. Met name voor de plinten is dit relevant omdat de ervaring is dat hier de meeste functiewijzingen plaatsvinden in de tijd. Door de plinten flexibel te ontwerpen met een kolomstructuur, te zorgen voor voldoende verdiepingshoogte en casco en inbouw los van elkaar te monteren, kunnen functies hier gemakkelijker wisselen zonder veel materiaalverlies. Denk aan de verandering van bijvoorbeeld kantoor naar horeca of woningen. Om toekomstwaarde voor de woningen te garanderen is het van belang dat woningen samengevoegd of gesplitst kunnen worden en dat dit mogelijk gemaakt wordt door de gebouwstructuur, opbouw van installaties en de juridische mogelijkheden tot splitsen en samenvoegen binnen de panden.

Verder maakt de stedenbouwkundige en architectonische opzet (rechthoekige bouwblokken) het mogelijk om prefab woonconcepten te realiseren. Om ontwikkelaars de vrijheid te bieden wordt dit niet opgelegd, maar kan dit wel als kans worden aangereikt. Ten aanzien van het sluiten van kringlopen wordt er aangesloten op het gemeentelijk beleid. Circulariteit in gebiedsontwikkeling is nieuw voor de gemeente. Daarom dagen we de markt uit op onze ambities en brengen we per deelgebied nuances aan, bijvoorbeeld op een aantal plekken met hergebruik het industriële karakter benadrukken. Ook kunnen er specifieke proeftuinen worden aangewezen op het gebied van circulair bouwen. In het ene gebied realiseren we dan bijvoorbeeld een blok met houtbouw, in het andere deelgebied experimenten we met het hergebruik van materialen en circulair ontwerpen.

Gezondheid

Stadshaven is een gebied dat toegankelijk is voor iedereen, van jonge starters tot ouderen. Er wordt gekeken hoe deze doelgroepen iets voor elkaar kunnen betekenen. We laten het over aan de markt, om hier invulling aan te geven. Het gebied heeft verschillende ontmoetingsplekken en nodigt bewoners en bezoekers uit om buiten in de openbare ruimte te bewegen. Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met diverse doelgroepen, denk aan jongeren, ouderen, sportievelingen en minder sportievelingen. Een deel van het groen wordt beschikbaar gesteld voor zelfbeheer, dit draagt bij aan de sociale cohesie in de buurt. In de plinten zijn woningen, horeca en (maatschappelijke) voorzieningen te vinden om zo een veilige leefomgeving te creëren op alle momenten van de dag. Onveilige doorgangen tussen de appartementsgebouwen worden voorkomen. Het meest stedelijke en langs het water gelegen gedeelte van de openbare ruimte wordt autoluw of autovrij. De focus op fietsers en voetgangers leidt tot meer veiligheid, beweging en sociale interactie. Daarnaast zorgt deze ambitie ook voor minder geluids-en geuroverlast van auto's. Het gebied ligt aan de noordzijde nabij industrie. Overlast hiervan moet zoveel mogelijk beperkt worden. We zorgen er daarom voor dat minimaal één zijde van de gevel van een woning aangenaam is (stille zijde, goede luchtkwaliteit, mooi en bruikbare comfortabele inrichting). Ten behoeve van veiligheid en schoon worden de landelijke normen gehanteerd en het gemeentelijk afvalbeleid.

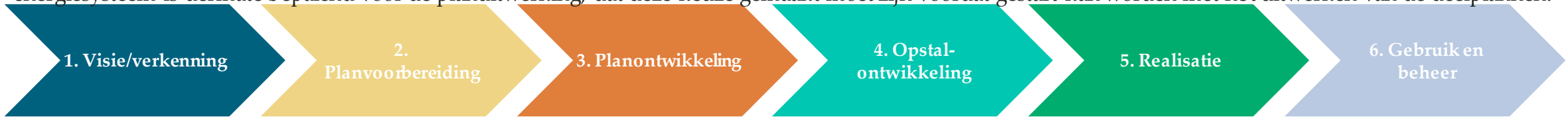
OVER MORGEN

Vervolgstappen in belangrijkste kansen

In de visiefase is het belangrijk om alvast na te denken over het implementeren van kansrijke maatregelen in stap 2 en verder, zodat daarin keuzes gemaakt kunnen worden. Op deze en de volgende slide staat voor elk duurzaamheidsthema aangegeven in welke fase van het gebiedsontwikkelingsproces er een keuze gemaakt moet worden over het wel of niet toepassen van de duurzaamheidsmaatregelen. Dit is een nadere toelichting op de fasen zoals deze benoemd staat in de kansenmatrices. In hoofdstuk vier staan vervolgens een aantal voorbeeldmaatregelen genoemd per ambitieniveau, met daarbij ook het instrumentarium waar de maatregelen in vastgelegd kunnen worden.

Een deel van **de klimaatadaptatie- en biodiversiteitsmaatregelen** moet ingepast worden in het stedenbouwkundig plan. Denk aan voorzieningen nabij het water, wadi's in de openbare ruimte, de afwatering van de parkeervoorziening en de oriëntatie van gebouwen voor het realiseren van schaduw. Daarnaast kan de keuze voor een aantal maatregelen uitgesteld worden tot de opstalontwikkeling, denk aan de wijze van bodemophoging, de inpassing van nestkasten en de keuze voor diverse plant- en boomsoorten. De maatregelen aan de gebouwen (groene daken en gevels, nestkasten) zijn de verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar om te realiseren. In een kavelpaspoort of omgevingsplan moeten afspraken hierover met de ontwikkelaar worden vastgelegd. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Eisen aan de openbare ruimte kunnen in de meeste gevallen geborgd worden door de maatregel op te nemen in het Programma van Eisen en in het inrichtingsplan openbare ruimte.

In stap 1 visie en stap 2 planvoorbereiding moeten er een aantal keuzes worden gemaakt voor het thema **energie**. Het gaat daarbij om een keuze voor het energiesysteem, de wijze van omgaan met piekbelasting en de opwek van elektriciteit. Bij de keuze voor het energiesysteem speelt schaal een belangrijke rol. Voorkomen moet worden dat meerdere partijen aanspraak willen maken op dezelfde bronnen, zonder dat dit van te voren goed is afgestemd. Het meest efficiënt is om meerdere woningen achter één aansluiting te realiseren. Dit vraagt om in de planvoorbereiding de belangen van eigenaren/marktpartijen bijeen te brengen, te onderzoeken of het mogelijk is om actief grondbeleid te voeren, een aanbesteding/concessie te organiseren en eventueel een warmteplan op te stellen. Dit is de volgende stap na het vast stellen van de stedenbouwkundige visie. De uiteindelijke afspraken over het warmtesysteem tussen gemeente en ontwikkelaar kunnen worden vastgelegd in een koopovereenkomst en in het omgevingsplan. Op dit moment loopt er een onderzoek naar de mogelijkheden voor het oprichten van een energiecoöperatie in Nijkerk. Onderzocht moet worden of deze energiecoöperatie een rol kan spelen in de energievoorziening van Stadshaven. De keuze voor het energiesysteem is dermate bepalend voor de planuitwerking, dat deze keuze gemaakt moet zijn voordat gestart kan worden met het uitwerken van de deelplannen.

Vervolgstappen in belangrijkste kansen

De meeste maatregelen die bijdragen aan **circulariteit** moeten in fase 2, planvoering, worden uitgevoerd. Op het gebied van circulariteit zijn er met name kansen voor de inzet van materialen met een lage milieudruk en circulair ontwerpen. Een voorbeeld van een materiaal met een lage milieudruk dat passend is voor Stadshaven Nijkerk is hout. De keuze voor houtbouw wordt idealiter in fase 2 bepaald. De keuze voor houtbouw is immers bepalend voor de architectuur en de beeldkwaliteit. Daarnaast moet houtbouw worden opgenomen in het kavelpaspoort en zo als eis of zwaarwegende wens aan de ontwikkelaar worden meegegeven. Aangezien het bouwen met hout nog geen standaard is, zou de gemeente ervoor kunnen kiezen om een deel van het eerste deelgebied met houtbouw te ontwikkelen en eventueel een marktconsultatie te organiseren om beter gevoel te krijgen bij de houding van de marktpartijen hierop. Op basis van de ervaringen in het eerste deelgebied kan dit worden doorgezet in de volgende deelgebieden. Ook de keuze om circulair te ontwerpen moet gemaakt worden in de tweede fase en een plek krijgen in de kavelpaspoorten. De keuze om materialen uit het gebied te hergebruiken vindt in eerste instantie in de tweede fase plaats, aangezien dit ook bepalend is voor de architectuur. Op kleinere schaal kan deze keuze ook worden gemaakt tijdens de opstalontwikkeling. Bijvoorbeeld voor het gebruik van hergebruikte materialen in de openbare ruimte.

Voor de meeste maatregelen van het thema **mobiliteit** moet een keuze gemaakt worden in stap 2, planvoorbereiding. In deze stap wordt de ruimtelijke structuur, en daarmee ook de infrastructuur, van het gebied vastgelegd. In het stedenbouwkundige plan, moeten de fiets- en wandelpaden, de ligging van de autotoegankelijke wegen en het (grotendeels gebouwd) parkeren worden ingetekend. De keuze voor deelmobiliteit is bepalend voor de parkeernorm. In stap 2 zal daarom ook al een visie moeten worden opgesteld hoe om te gaan met deelmobiliteit. Uiteindelijk kan er tot aan de gebruiksfase nog voor gekozen worden om een aantal parkeerplekken te realiseren voor deelmobiliteit. In het inrichtingsplan worden de meeste maatregelen voor het thema mobiliteit geborgd.

Ten aanzien van **gezondheid** zijn er een aantal keuzes die in de planvormingsfase gemaakt moeten worden. Bijvoorbeeld het ontwerp van minimaal één aantrekkelijke en rustige gevel per woning, de verbinding van de parkeervoorziening naar woning via een publieke ruimte, het inpassen van gezamenlijke voorzieningen en het creëren van voldoende toegankelijke ontmoetingsplekken. Maatregelen ten behoeve van de sociale cohesie kunnen ook soms in een later stadium ontwikkeld worden. Denk bijvoorbeeld aan het organiseren van activiteiten die dit bevorderen. Voor dit thema is samenwerking met het sociaal domein van belang.

6. Duurzaamheids-maatregelen

- *Voorbeeldmaatregelen per thema op de ambitieniveaus*
- *Instrumentarium borging ambities*

Afbeelding: stedenbouwkundige visie Stadshaven

Vanuit referentiesniveaus

Voorbeeld maatregelen per ambitieniveau	Vraagbeperking	Efficiëntie van (warmte) installaties	Beperken omgevingseffecten	Balancering vraag en aanbod	Lokale opwek van duurzame elektriciteit	Impact elektriciteitsnet	Suggestie voor normen
Onderscheidend	Ondersteunen van woningeigenaren door het aanbieden van een integraal woonplan gericht op verduurzaming.	Organiseer (energie) collectiviteit voor duurzame (bodem)warmte (bron en/of installaties.	Verbieden systemen met negatieve omgevingseffecten, zoals een openhaard en lawaaierige installaties	Koppeling laadinfra aan lokale opwek en organiseer collectiviteit duurzame bodemwarmte.	Dubbel ruimtegebruik zoals met zonnepanelen overdekte parkeergelegenheden.	Organiseer (energie) collectiviteit voor duurzame warmte in combinatie met zonnepanelen. Opslag van energie.	Gebouw: Energieleverend. Inzet op Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB), GPR-gebouw Gebied: BREAAM Excellent, GPR-Stedebouw 8-10
Hoge prioriteit	Ondersteunen van woningeigenaren door inzet op controle in de uitvoering op luchtdichtheid.		Ontmoedigen systemen met negatieve omgevingseffecten, zoals een openhaard en lawaaierige installaties		Opwek van duurzame energie met zon op dak en in gevels	Koppeling van laadinfra met lokale opwek. Zet in op LT-verwarming met een beperkte piekvraag zoals bodemwarmte.	Gebouw: BENG3 75%-100% Duurzame opwek Gebied: BREAAM Good of GPR-Stedebouw 6-8
Extra inzet	Passieve (bouwkundige en gebieds-) maatregelen voor verlagen koude en warmtebehoefte.	Valideer ontwerpkeuzes voor een goed ventilatieconcept op basis van type C4b en C4c.	Gebouweigenaren informeren over negatieve omgevingseffecten, zoals een openhaard en lawaaierige installaties	Stuur op gemeentelijke/ regionale opwekdoelstellingen die voldoen aan vraagpatroon wijk.	Zet in op opwek duurzame energie gekoppeld aan het vraagpatroon van de wijk.	Stuur op gemeentelijke / regionale opwekdoelstellingen die voldoen aan het vraagpatroon van de wijk en betrek de netbeheerder tijdens de planvorming.	Gebouw: Inzet op reductie primair energiegebruik BENG2 – en GPR-Gebouw Gebied: Geen normenset
(wettelijk) Minimum	Voldoen aan de wettelijke standaard BENG , door verlagen koude en warmtebehoefte.		Beperken CO2-uitstoot, volgens BENG normen		Opwek van duurzame energie met zon op dak	Opwek realiseren bij goedkeuring plan door de netbeheerder	Gebouw: BENG 1,2 en 3, Tojuli Gebied: Geen normenset

OVER MORGEN

Vanuit referentieniveaus

Voorbeeld maatregelen per ambitieniveau	Thuis – werk en voorzieningen	Actieve mobiliteit	MaaS-OV	MaaS-deelmobiliteit	Emissieloze mobiliteit	Slimme en schone logistiek	Suggesties voor normen
Onderscheidend	Volledige menging van functies, in zowel gebied als gebouw. Zelfvoorzienend.	Actieve mobiliteit is norm. Enkel leefstraten. Auto buiten gebied.	Bebouwing concentreert/ oriënteert zich bij hubs met OV als ketenmobiliteit.	Brede mix deelmobiliteit (auto's, fietsen en scooters) in grote aantallen aanwezig. >1 deelauto op 15 woningen.	Milieuzone 100% Zero Emissie Uitgebreide laadinfra met standaard voorzieningen bij woningen.	Milieuzone 100% Zero emissie voor logistiek. Centraal pick-up-point voor fossiele leveringen.	Parkeernorm 0 tot 0,5 >1 deelauto op 15 woningen 100% Zero Emissie
Hoge prioriteit	Sterke functiemening in gebied. Ruim voorzieningen aanbod op 5 min.	Geen auto's in woonstraten. Parkeren aan rand.	OV-knooppunt als onderdeel van gebied.	Mix deelmobiliteit (auto's, fietsen en scooters) op centrale punten aanwezig. 1 deelauto op 20 woningen.	Milieuzone voor zware vervuilers. 15% parkeerplekken uitgerust met laadinfrastructuur	Bundeling logistieke stromen en pakketkluizen op centrale plekken.	Parkeernorm max.1,0 deelauto op 20 woningen 5% laadinfra
Extra inzet	Functiemening met ruim voorzieningen aanbod op 10 min.	Fietsstraten en snelfietsroutes. Auto's in parkeerkoffers in woonstraten.	OV haltes in de wijk.	Mix deelmobiliteit op 1 centrale plek. 1 deelauto op 50 woningen	Strategische geplaatste laadinfra (5% plaatsen) met eenvoudige uitbreiding.	Tijdsvenster fossiele logistiek. Enkele pakketkluizen in gebied.	Parkeernormen onderkant CROW 1 deelauto op 50 woningen 5% laadinfra
(wettelijk) Minimum	Monofunctioneel met dagelijkse voorzieningen op 10 min.	Gescheiden fiets- en wandelpaden. Auto's parkeren in straten.	OV haltes op loop- en fietsafstand.	Een enkele deelauto in het gebied als kennismaking met concept. <1 deelauto op 50 woningen.	Laadpalen op aanvraag. Bij woongebouwen >10 parkeervakken, plaatsen loze leidingen. Utiliteitsbouw >10 parkeervakken min. 1 laadplek en loze leidingen bij 1 op de 5 plekken.	Stimuleren schone logistiek door brede fietspaden. Fysieke afhaalpunt(en).	Parkeernorm gemiddelde CROW <1 deelauto op 50 woningen. Laadinfra op aanvraag

OVER MORGEN

Vanuit referentieniveaus

Voorbeeld maatregelen per ambitieniveau	Minimaliseer grondstoffen en materialen	Materialen met een lage milieudruk	Circulair ontwerpen	Sluiten van kringlopen	Circulair businessmodel	Samenwerking	Suggesties voor normen
Onderscheidend	Er wordt bewust gekozen om compact te bouwen, in de hoogte en voorzieningen te delen. Een significant aandeel van het gebouw is biobased, lichter in gewicht waardoor minder fundering nodig is. Plattegronden ontworpen voor minimaal leidingwerk.	55% van de materialen van gebouwen (in kg) heeft een non-virgin (hergebruik of recycling) of bio-based herkomst	Maak gebruik van prefab modulaire bouwsystemen die demontabel zijn en biobased. Houd in het demotabel ontwerp rekening met de gebouwschillen.	Ontwerp een regen en grijswatersysteem met >45% hergebruik. Er worden grondstoffen hubs geplaatst voor tijdens de gebruiksfase.	- Lagere onderhoudskosten en restwaarde meegerekend in de businesscase vanwege circulair ontwerp - Afspraken met leveranciers over koop-terugkoop, pay per use e.d.	Door het project wordt een materiaalkringloop permanent gesloten, ook voor volgende projecten.	- MPG<0,6 - Losmaakbaarheidsindex van 0.6. - 100% toegepaste materialen is volledig vrij van toxische materialen van de 'Banned list of Chemical C2C Certified CM Product Standard V3.0
Hoge prioriteit	Een significant aandeel van het gebouw is biobased en daardoor lichter in gewicht waardoor minder fundering nodig is. Plattegronden woningen zo ontworpen voor minimaal leidingwerk.	40% van de materialen van gebouwen (in kg) heeft een non-virgin (hergebruik of recycling) of bio-based herkomst	Maak gebruik van modulaire bouw-systemen Ontwerp en bouw het casco en de inbouw met installaties los van elkaar zodat dit eenvoudig aanpasbaar en herbruikbaar is.	Hergebruik <30% van het regen en grijswater Lokale GFT verwerking tot compost voor tuin.	- Deelvoorzieningen zijn aanwezig gratis of in abonnementsvorm.	De lessons learned in het project worden actief gedeeld in een netwerk van circulaire bouwers.	- MPG<0,65 - Losmaakbaarheidsindex van 0.5. - 95% toegepaste materialen is volledig vrij van toxische materialen van de 'Banned list of Chemical C2C Certified CM Product Standard V3.0
Extra inzet	Kies waar mogelijk voor herontwikkeling ipv sloop. Geen massieve constructies maar bijv. Kanaalplaatvloeren.	30% van de materialen van gebouwen (in kg) heeft een non-virgin (hergebruik of recycling) of bio-based herkomst	Ontwerp met standaard oplossingen zodat reparaties goed uit te voeren zijn. Ontwerp aanpasbaar denk aan voldoende verdiepingshoogte en wapeningsvrije zones. Stel een materiaalpaspoort op.	Gesloten grondbalans Kies waar mogelijk voor herontwikkeling ipv sloop.		Leveranciers worden uitgedaagd om na te denken over het verduurzamen van hun keten.	- MPG<0,75 - Losmaakbaarheidsindex van 0.4. - 90% toegepaste materialen is volledig vrij van toxische materialen van de 'Banned list of Chemical C2C Certified CM Product Standard V3.0
(wettelijk) Minimum	Minder verharding, beperk afwerkingsmaterialen tot een minimum vanuit functionaliteit zoals verlaagde plafonds of gipsplaten, waterbesparende en energiebesparende installaties.	10% van de materialen van gebouwen (in kg) heeft een non-virgin (hergebruik of recycling) of bio-based herkomst	Ontwerp voor een lange levensduur. Ontwerp reparatie- en onderhoudsvriendelijk.	1. Gescheiden afvalinzameling tijdens bouw en gebruiksfase 2. Van de uitkomende materialen tijdens bouw en sloop (in kg) wordt: - >5% hergebruikt (minimaal 'Repair' in het 10 R'en model); - >25 % gerecycled; - <20% gestort of verbrand.	-	Een aantal partijen in het project hebben ervaring met circulair bouwen en willen deze inzetten.	MPG<0,8 (wettelijk)

OVER MORGEN

Vanuit referentieniveaus

Voorbeeld maatregelen per ambitieniveau	Overstroming-bestending	Droogte-bestending	Hitte-proof	Waterrobuust	Rijk aan soorten	Groenblauwe structuren	Suggesties voor normen
Onderscheidend	Adaptieve woningen, zoals drijvende woningen.	Aanleggen waterreservoirs in gebied.	Neem verkoeling als ontwerpprincipe. Natuurlijke koeling door o.a. wind, groene daken en gevels.	Regenwater bergen en volledig hergebruiken in gebouwen, openbare ruimte en tuinen.	Volledig natuurinclusief ontwerp. Openbare ruimte en gebouwen worden volledig als biotopen ingezet.	Groenblauwe structuren vormen basis voor nieuwe ontwikkeling.	Rainproof: 60 mm per uur verwerken
Hoge prioriteit	Zorg dat vitale infrastructuur overstromingen kunnen doorstaan, bijv. verhogen vloerpeilen.	Vaste regentonnen bij woningen. Waterbesparende woningen.	Standaard koeling aanwezig in woningen. Verkoelende elementen in ontwerp openbare.	Regenwater bergen in openbare ruimte en tuinen, en groen/blauwe daken. Hergebruik deel van regenwater.	Natuurvriendelijk groen op daken/verticale wanden. Variatie biotopen, LED-verlichting en benutten bermen voor groen.	In het gebied wordt een nieuwe groenblauwe structuur ontworpen.	NLGebiedslabel, Bluelabel
Extra inzet	Rekening houden met waterveiligheid bij ontwikkelingen.	Openbaar groen zonder extra water gebruik. Semiverhardingen voor parkeerplaatsen.	Verkoelende elementen in bouw, zoals zonweringen en lichte gevelstenen. Schaduwplekken in openbare ruimte.	Regenwater bergen in openbare ruimte en tuinen.	Extra broed- en nestkasten voor vogels, vleermuizen en insecten.	Groene voorzieningen vormen stepping stones in bestaand netwerk.	Principe van Meerlaagsveiligheid (Nationaal Waterplan) Voer klimaattoets uit o.b.v. klimaatstresstest
(Wettelijk) Minimum	Waterkeringen regio voldoen aan normering.	Infiltreer regenwater waar mogelijk.	Verkoelende elementen bij kwetsbare locaties/bewoners.	Voldoen aan eisen waterberging. Afvoeren regenwater via hemelwaterstelsel.	Bescherm/faciliteer bestaande soorten in het gebied.	Behoud bestaande landschapsstructuren/-elementen in ontwerp.	Hoogwaterbeschermings-programma (HwbP) Watertoets BENG (TO_juli) Wet Natuurbescherming

OVER MORGEN

Vanuit referentieniveaus

Voorbeeld maatregelen per ambitieniveau	Omgevingseffecten & Milieukwaliteit	Inclusiviteit	Groene Leefomgeving	Sociale Cohesie	Actieve levensstijl	Schoon &Veilig	Suggesties voor normen
Onderscheidend	Weren van niet-elektrische auto's, scooters en logistiek Natuurlijk tegengeluid (ritselende bomen, kabbelend water) Scherpere, ambitieuze norm fijnstof (door keuzes op stedenbouw-kundige schaal)	Openbare ruimte en voorzieningen zijn zonder belemmeringen volledig bereikbaar en toegankelijk voor mindervaliden Ruim aanbod openbare toiletten door de wijk heen (ook voor vrouwen)	Stadslandbouw & openbare pluktuinen Groene gevels zijn de standaard Aanwezig groen is multifunctioneel: sport, ontmoeting, waterberging, koeling	Buurtniveau: Ontmoeting staat centraal bij inrichten openbare ruimte Gedeelde tuinen in openbare ruimte Gebouwniveau: ontmoetingsplekken in en rond gebouwen (nissen op galerijen, gedeelde tuinen)	Beweegvriendelijkheid staat centraal bij ontwerp open-bare ruimte Alle sport- en speelfaciliteiten zijn openbaar	Autovrije wijk Wijkopzet houdt rekening met veiligheid en criminaliteit	
Hoge prioriteit	Weren van oude vervuilende auto's Regels omtrent houtstook Gebouwontwerp houdt rekening met geluidshinder (scherpere norm geluidshinder)	Openbare ruimte en voorzieningen zijn toegankelijk voor mindervaliden (door bijv. trapliften en ramps) Gemixt aanbod voor-zieningen voor verschillende (sub-)culturen	Groene gevels door de wijk heen Ruimte en budget voor groene buurtinitiatieven Fruitbomen in de openbare ruimte	In buurt en gebouw: Mix van voorzieningen voor verschillende doelgroepen (kinderen, jongeren, ouderen, hondenbezitter, sporter)	Actieve connectie tussen sport- en beweegprogramma's en ruimtelijke voorzieningen Kindvriendelijke groene beweegroutes	Autovrije woonstraten Vandalismebestendige en handhaafbare inrichting openbare ruimte Gebouwontwerp houdt rekening met veiligheid en criminaliteit	
Extra inzet	Trillingsvrije wegen	Evenwichtige mix vrije sector, sociale huur & zorgwoningen Voldoende bankjes en uitrustplekken voor ouderen	Aanleg geveltuintjes en postzegelparken (evt door bewoners beheerd)	Ruimte voor zelfbeheer en initiatief openbare ruimte Voldoende aanbod ontmoetings-voorzieningen: buurthuis, bibliotheek, horeca	Aantrekkelijke beweegroutes voor wandelaars, hardlopers en fietsers Dagelijkse voorzieningen op loopafstand	Duidelijke scheiding voetgangers, fietsers en auto's Ondergronds afvalsysteem Open en bewoonde plinten	Jantje Betonnorm Politiekeurmerken veilig wonen/veilige wijk CROW-normen openbare ruimte WELL-normen gebouwen BREAAM-normen
(wettelijk) Minimum	Wettelijke normen geluidsbelasting, uitstoot fijnstof en stikstof	Minimaal 30% sociale huur in woningbouwontwikkeling	>- 75m2 beschikbaar groen per woning	Ontmoetingsplekken in openbare ruimte - voldoende bankjes	Minimaal 3% van het bebouwde oppervlak is voor speelplaatsen gereserveerd Dagelijkse voorzieningen op fietsafstand	Open plinten Voldoende afvalbakken/functionerend afvalsysteem	

OVER MORGEN

Instrumentarium borging

Het is van belang dat de uitvoering van ambities zo goed mogelijk wordt geborgd. Hieronder volgt een overzicht van een aantal generieke kansen / manieren om de duurzaamheidsambities te borgen in het verdere gebiedsontwikkelingsproces:

- PVE – inrichtingsplan gemeente:

Een deel van de duurzaamheidsmaatregelen vindt plaats in de openbare ruimte. De gemeente is verantwoordelijk voor de inrichting, het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte. Eisen aan de openbare ruimte kunnen in de meeste gevallen geborgd worden door de maatregel op te nemen in het Programma van Eisen en in het inrichtingsplan van de openbare ruimte. Het Programma van Eisen kan worden meegegeven aan de ontwikkelaar mocht deze de openbare ruimte ontwikkelen, voordat deze wordt overgedragen aan de gemeente.

- Kavelpaspoort – koopovereenkomst ontwikkelaar:

Indien de gemeente eigenaar wordt van de gronden, zal zij deze ontwikkelkavels te koop aanbieden. Dit maakt het mogelijk om voorwaarden te stellen aan de ontwikkeling van deze kavels. De eisen die voor de ontwikkelaar gelden, kunnen in de meeste gevallen worden opgenomen in een kavelpaspoort, als onderdeel van de verkoopdocumentatie en als contractstuk bij de private koopovereenkomst. Het kavelpaspoort kan naast duurzaamheidseisen ook eisen en uitgangspunten bevatten over architectuur (verschijningsvorm, materiaalgebruik), parkeernormen, enzovoort. In de koopovereenkomst kan aanvullend een kwalitatieve verplichting worden opgenomen voor het instanthouden van bepaalde eisen. Op het voldoen aan deze afspraken kan getoetst worden bij de aanvraag van de omgevingsvergunning. Aandachtspunt voor de gemeente is dat intern goed geborgd wordt hoe en waarop getoetst moet worden.

Aanbevelingen borging

- Omgevingsplan:

Bepaalde uitgangspunten kunnen ook worden vastgelegd in het omgevingsplan. Het nieuwe omgevingsplan, als instrument onder de nieuwe omgevingswet (beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2023), biedt meer handvatten om uitgangpunten vast te leggen. Door vastlegging in het omgevingsplan vindt ook borging op de langere termijn plaats, en kan ook bij herontwikkeling, uitbreiding of verbouw worden getoetst op de juiste uitgangspunten.

- Selectie ontwikkelaars en samenwerkingspartners:

Indien de gemeente gronden aankoopt en vervolgens aan een ontwikkelaar uitgeeft, kan zij bij de keuze voor een ontwikkelaar toetsen op duurzaamheidsambities. Bijvoorbeeld door een ontwikkelaar te selecteren op basis van kennis en ervaring op diverse duurzaamheidscriteria. Dat betekent niet aanbesteden op basis van prijs, maar aanbesteden op basis van EMVI (economisch meest voordelige inschrijving), met een significant aandeel voor kwaliteitscriteria, of op basis van partnerselectie. Dit geldt niet alleen voor ontwikkelaars, maar bijvoorbeeld ook voor samenwerkingspartners of aannemers die wellicht een deel van de werkzaamheden direct onder de gemeente uitvoeren.

- Proeftuin / pilot houtbouw

De gemeente heeft nog weinig ervaring met het toepassen van houtbouw in gebiedsontwikkeling. Toch toont de analyse aan dat houtbouw kansrijk is voor Stadshaven Nijkerk. Aangezien de gemeente hier nog zeer beperkt ervaring mee heeft, zijn er enkele risico's aan verbonden. Het verdient echter de aanbeveling hier mee aan de slag te gaan. Om praktische bezwaren te overbruggen kan het helpen deze maatregelen te betitelen als proeftuin of pilot en zo experimenteerruimte te creëren. Opgedane kennis en ervaring binnen het eerste deelgebied kan bijdragen aan het behalen van duurzaamheidsambities in de volgende deelgebieden. Ook kunnen leerlessen worden toegepast in projecten elders binnen de gemeente.

OVER MORGEN

7. Subsidie-mogelijkheden

- *Subsidiemogelijkheden*

Afbeelding: stedenbouwkundige visie Stadshaven

OVER MORGEN

Subsidiemogelijkheden per thema

Aan Over Morgen is gevraagd om in beeld te brengen welke subsidiemogelijkheden er zijn voor het toepassen van de duurzaamheidsmaatregelen. Hieronder volgt een eerste inzicht in de subsidies die passend zouden zijn bij Stadshaven Nijkerk.

- Gezondheid
  - *VSB: Ontmoetingsplekken in de buurt*

    Subsidie voor inrichten ontmoetingsplekken.

    Looptijd en hoogte subsidiebedrag: NB

    Eisen aanvrager: alleen private rechtspersonen

- Klimaatadaptatie en biodiversiteit
  - *Provincie Gelderland: Biodiversiteit en landschap*
    - Subsidie voor het realiseren van een afwisselend landschap en verhogen biodiversiteit.
    - Loopt tot: 31-12-2022
    - In totaal € 850.000,- beschikbaar
  - *LIFE: Europese natuur-, milieu- en klimaatprojecten*
    - Subsidie voor natuur, circulaire economie, klimaatmitigatie/adaptatie en energietransitie
    - € 1 - 3 miljoen voor dit type project
    - Slagingskans van een aanvraag ligt rond de 30% - vaak bijvoorbeeld innovaties etc.

#OVERMORGENBEGINTNU

OVER MORGEN